

ISKRE

Glasilo Škofijske gimnazije
Vipava

Letnik XXXII, številka 1

UREDNIŠKA BESEDA

Drage bralke in bralci ISKER!

Kot vidite so pred vami čisto nove, sveže Iskre. Novost v Letu 2000, vsaj kar se Isker tiče, je ta, da smo jih Letos pod svoje okrilje vzeli nadobudni člani novinarskega krožka, ki na naši šoli aktivno deluje že drugo leto.

V tokratnih Iskrah je vodilna tema kultura. Vsebina prispevkov dokazuje, da je kultura veliko več kot lepe obleke in lakasti čevlji. Predstavili vam bomo tudi neka j oblik subkulture: tiste iz današnjega in iz malo starejših časov.

Poučili vas bomo o kulturi prehranjevanja, ki je pomemben del kulture bivanja. Ta pa se kaže predvsem v naših medsebojnih odnosih in pogledih na življenje.

Sprehodite se med ključnimi dogodki v zgodovini Slovencev; posebej smo se poglobili v športna uspeha leta 1999: v uspeh naše nogometne reprezentance in v zgodovinski dosežek našega alpinista Tomaža Humarja.

Seveda smo vključili tudi zabavne prispevke.

Upamo, da vam bodo prve Iskre v Letu 2000 v prijetno branje.

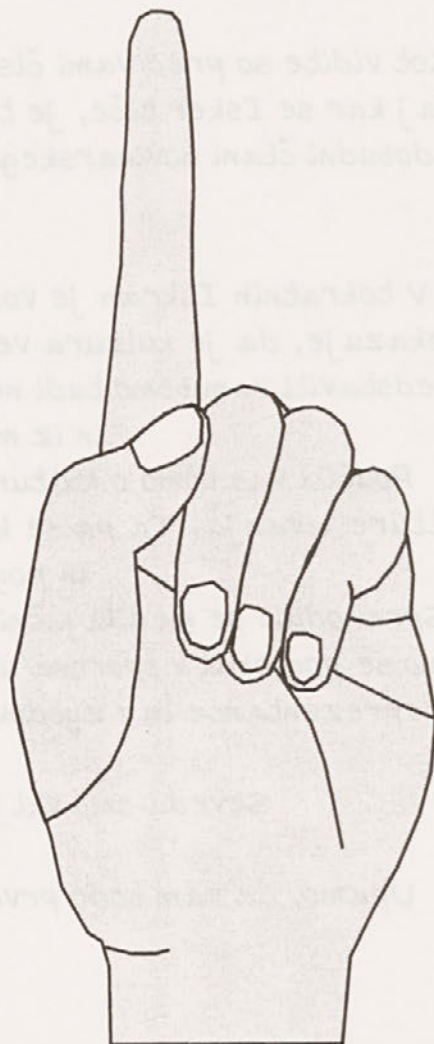
Uredništvo

KULTURA

Beseda kultura izhaja iz latinščine. Prvotno pomeni vzgojo, izobraževanje, spoštovanje. Kultura obsega področje človeškega umetniškega delovanja, ustvarjanja in je skupek dosežkov in vrednot človeške družbe. Je torej predmet ustvarjalnosti duha in domišljije. Ko slišimo besedo kultura, običajno najprej pomislimo na književnost, slikarstvo, gledališče. Tudi moje razmišljanje o kulturi se začne z romani svetovnih klasikov, Beethovnovimi simfonijami in drugimi umetniškimi stvaritvami. Pa vendarle kultura ni samo to. Lahko bi jo pojmovali tudi kot način življenja in razlaganja sveta. Okolje v katerem živimo, in njegove dejavnosti, običaji in navade nas oblikujejo, vplivajo na naše vedenje, ravnanje in mišljenje, s tem pa je pogojena kultura, ki jo ustvarjamo. Namen kulture je, da dviguje, vzpodbuja, plemeniti in vzgaja, to pa lahko doseže le takrat, ko si prizadeva za nekaj dobrega.

V današnjem svetu, ko postaja vse pomembnejša znanstveno-tehnična kultura in izgubljamozavest o pravem smislu življenja, si moramo še bolj prizadevati, da bi gojili kulturo srca: živeli na temelju srčnih vrednot in tako ustvarjali nov svet.

Veronika

37.014.77

ISKRE

Iskre : glasilo Škofijskega
inv.št.:K /

17210

Šolsko glasilo

stran 2

KNJIGE, KINO IN GLEDALIŠČE

Za mnoge mlade so knjige le kup popisanega papirja, skozi katerega se morajo prebiti, če nočejo zaradi neprebranega domačega branja v šoli dobiti neljube ocene. Toda v knjigah se nahaja mnogo več kot le množica črk. Iz njih se lahko veliko naučimo, lahko so nam v razvedrilo, v tolažbo, so učinkovito zdravilo proti dolgčasu in v njih lahko najdemo odgovore na mnoga vprašanja, ki nas tarejo. Knjige so, nekatere bolj, druge manj, izraz naše kulture in prenašajo

spoznanja iz generacije v generacijo.

Pravijo, da papir vse prenese, zato najdemo tudi veliko knjig, ki niso preveč 'berljive', seveda pa ima vsak svoj okus, torej bi se lahko o kvaliteti knjig na dolgo in široko razpravljalo. Ko sva malo povprašala naokrog po knjigah na njih prijeteljev, sva med omenjenimi knjigami našla od 'Gospod Bog, tuka j Ana' do Kosmačevega 'Tantadruja' in 'Zločina in kazni' Dostojevskega. Veliko mladih bere kriminalne zgodbe piscev kot so Edgar Wallace, Agatha Christie in Minette Walters, seveda pa ne moremo pozabiti na romane, take in drugačne, ki so verjetno najbolj brana knjižna zvrst. Nekateri mladi se navdušujejo nad poezijo, na knjižnih policah drugih pa najdemo knjige znanstvene fantastike, kot je 'Štoparski vodnik po galaksiji', in različne potopise, saj mladi radi vemo, v kakšno državo se podajamo.

S knjigami sta usodno povezana tudi gledališka umetnost in kino. Avtor, ki je še kako prisoten v teh treh oblikah kulturnega izražanja, je gotovo William Shakespeare, saj med njegovimi deli najdemo tako poezijo kot tudi komedije in tragedije. Po njegovih igran so v sodobnem času posneli tudi neka j zelo uspešnih filmov.

Na slovenskih odrih je mogoče videti kar neka j kvalitetno zrežiranih in odlično odigranih dramskih del, pravzaprav je izbira kar težka.

Dandanašnji pride tudi v Slovenijo večina filmov, če ne kar vsi, ki se vrtiljo v kinodvoranah po svetu. Izbiramo lahko med romantičnimi in manj romantičnimi komedijami, znanstveno fantastiko z odlično grafiko, trilerji in akcijskimi filmi, dramami in filmi, ki vsebujejo določeno sporočilnost. Med take lahko prištevamo film 'Življen je lepo' in druge, ki nam še dolgo po ogledu odmeva jo v spominu. Torej, mladi, kultura se vam ponuja za vsakim vogalom. Samo roko stegnite in sezite po njej.

Moja in Aljaž

DRZNI SI MISLITI !!!

Kot radovedni članici novinarskega krožka sva se odpravili v Ljubljano na seminar na temo o kulturi in vrlinah.

Seminar je pripravljala mlada mlada, ki jim pomaga različni strokovnjaki, nepogrešljiv pa je odlični vodja Simon. Ustanova za politično in krščansko izobraževanje mladih je bila ustanovljena pred dva desetletji, ko so se mladi v Nemčiji zbrali in uprli marksističnemu učitelju, ki jim je podajal enostranski pogled na svet. V Sloveniji se mladi sestajajo pet let. Dejavnost se širi tudi v Švici, na Poljskem, Češkem in Madžarskem. Ker nisva vedeli, kam na seminar, sva morali po prihodu v Ljubljano najprej na kavo s smetano, kjer sva preučili pot do dijaškega doma Poljane (seveda brez zemljevida ne bi šlo). Končno sva dospeli, vendar sva kljub zgubljanju po ljubljanskih ulicah bili tam med prvimi. Kmalu se je začel seminar in v predavanju dr. Petra Krečiča, ravnatelja Arhitekturnega muzeja Ljubljana, smo razmišljali o pomenu slovenske kulture v svetu in o naših velikih, kot je bil arhitekt Jože Plečnik. Svoja mnenja smo lahko izražali tudi mi, kar je vodilo v sproščeno in odprto diskusijo.

Ker nas je večina bila tam prvič in da večera ne bi preživel vsak zase v svoji sobi, je bilo poskrbljeno tudi za odličen koncert ozvočene poezije zakoncev Valentine in Blaža Praprotnik. Zaklepetali smo se dolgo v noč in led je bil dokončno prebit. Drugo jutro je po nedeljski maši sledilo predavanje o vrlinah, ki je temeljilo na antičnih filozofskih spoznanjih grških mislecev (Sokrata, Platona, ...) izvajala ga je Barbara Rotovnik, študentka filozofije. Celotno predavanje je bilo prepleteno z izvirnimi in bogatimi mislimi, ki so pomembne tudi za nadaljnje življenje.

Tukaj so:

- umetnost določa pravila kulture (kult se razvija iz umetnine),
- nepreiskanega življenja ni vredno živeti,
- živi iz dneva v dan,
- človekov smoter je doseči srečno,
- življenje z vrlino pomeni srečo,
- drzni si misliti!,
- krepostna dejanja ti prinašajo ugodnosti,
- pomembno je znati izbirati tisto, kar ti bogati življenje,
- umetnost ti odpira nove svetove,
- kultura se spreminja,
- hoteti vedeti več!,
- poišči dokončne odgovore!

Polona in Jana

DAVID HARE: VPRAŠAJTE AMY (V IZVEDBI PDG NOVA GORICA)

Igra, ki govori o stvareh, ki potiska jo naprej naša življenja, o različnih pojmi in dejanjih, s katerimi se soočamo in jih razumemo vsak na čisto svoj način.

V njej srečamo Esme (Teja Glažar), gledališko igralko, nekje v zatonu svoje kariere, ki pa se še vedno dviga in spušča, na koncu igre celo ponovno zablesti v novi vlogi. Njeno življenje je prežeto z gledališčem, ne more se mu odpovedati, saj je zanjo gledališče pravo, resnično življenje, njena družina, prijatelji in materialne skrbi pa so le vloga, v kateri nastopa bolj ali manj uspešno. Gledališče je zanjo zatočišče, v katerem pozabi, da je samo ostarela igralka, in v katerega se lahko zateče vedno, ko je v resničnem svetu postane pretesno.

Evelyn (Marjanca Krošl K.G.) je mati Esminega moža, senilna starka, ki kar naprej pozablja in ki jo 'novica', da je njen sin mrtev, prizadene vsakič, ko jo sliši, pa čeprav večkrat na dan. Evelyn je ženska, ki ji sedanost ne ponuja nič vznemirljivega, zato se z gledanjem sinovih slik ne prestano vrača v preteklost, kjer jo čaka galerija spominov, ki predstavlja jo neno življenje. Dominik (Tadej Toš) je Esmin zet, naprej mlad kritik na začetku svoje kariere, ki sanja o režiji, potem pa postane producent in na koncu njegove sanje postanejo resničnost, saj uspe postati filmski režiser. Dominik je predstavnik mladega rodu, zaničuje Esme in njeno delo v gledališču, je v bistvu filmski fanatik, ki pozablja na vlogo gledališča v sedanem svetu, na njegov pomen za umetnost in propagira samo najnovejšo tehniko igre v filmu. Je mož in oče, ki na svoj način ljubi svojo družino, čeprav to spozna šele po ženinini smrti.

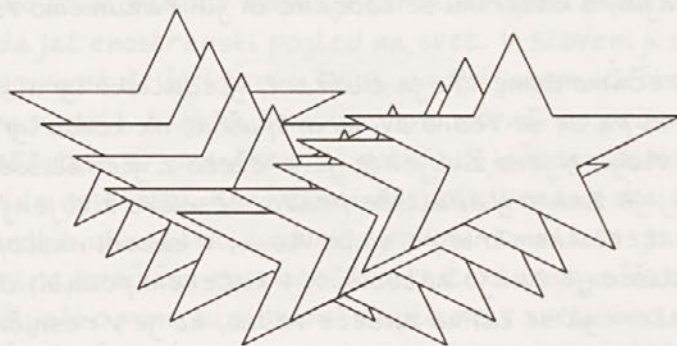
Naslovni lik igre je Amy (Barbara Babič), naprej mlado, zaljubljeno dekle, ki verjame v dobro, potem pa žena in hči, ki se trudi izboljšati odnos med možem in materjo. Je ženska s srcem otroka, ki verjame, da brezpogojna ljubezen zgladi vse spore in premaga nesoglasja. Hkrati je odločna in ne razume niti matere, ki živi samo za in v gledališču, niti Dominika, ki zaradi svoje ambicioznosti zanemara otroke in družino.

Amy v zadnjem delu ne nastopi več, umre, njena smrt pa vzbudi v materi in Dominiku nova čustva, ki presežejo njune prejšnje občutke. Dominik se zave, da je uspel zaradi Amy in njene vztrajne in še kako preizkušane ljubezni, hoče se spraviti z Esme, ki pa še vedno tava v svojem svetu, prevzeta od uspeha svoje igre. Amyna smrt jo prizadene, za trenutek jo vrže na realna tla, potem pa se Esme s sveta, na katerem zanjo ni prostora, vrne živeti v svoje sanje, v svojo igro, s čimer se drama tudi konča.

straš s

Igra Vpraša jte Amy, v odlični izvedbi PDG Nova Gorica, je na prvi pogled le površinska drama o življenju igralcev in njihovih družin. Ko pa začneš iskati v njej smisel, je sporočil, ki jih delo nudi, veliko. Eno izmed teh, ki prav gotovo ostane gledalcu v spominu, je Amyna življenjska filozofija: »To smo, kar delamo ... Svoje življenje je moraš vzeti v svoje roke ...«

Mojca

PUSTI LJUBEZNI, DA TE OBLIKUJE!

V četrtek, 25. 11., smo si v jedilnici naše šole ogledali igro Brat našega Boga v izvedbi ljubljanskih bogoslovcev. Dramo je napisal sedanji papež.

Glavni junak igre je Adam, ki je z dušo in srcem predan slikarstvu vse do srečanja z mestnimi reveži. Prinaša jim hrano in obleko, a spozna, da potrebuje jo več. Revščina kriči po ljubezni. Zna jde se na razpotju, kajti ve, da se obojemu ne more posvečati. Prevlada ljubezen, ker je prepričan, da ga le ta lahko osvobodi. Ustanovi redovno skupnost, ki se ji pridružijo tudi mestni reveži.

Z nekaterimi stališči v igri se ne strinjam, saj je rečeno, da umetnost navaja k materializmu. Sama mislim, da vsa umetniška dela lahko nastanejo le po Božji milosti in so velik Božji dar. Marsikateri umetniki namreč prav skozi svoje delo odkrivajo in spoznava skrivnost odrešenja. In tudi Adam je svoje spreobrnjen je podoživljal prav ob slikanju trpečega Kristusa.

Drama je sporočilno zelo težka, z globokimi filozofskimi spoznanji, tako da se mi ne zdi najbolj primerna za uprizoritev. Na žalost pa tega dramskega besedila v naši knjižnici (še) nima jo.

Urška

GRAFITI

Ob pojavu grafitov se mi na jprej zastavlja vprašanje: gre za umetniško delo ali za kaznivo dejanje?

Gotovo je, da ob besedi grafit pomislimo predvsem na neobzirno, nekulturno čevčkanje, ki ga vidimo na skora j vsakem zidu v mestu. Vendar je zame grafit tudi umetniško delo. Včasih so to zelo izvirno in pametno napisane misli, likovno sporočilo. Rešitev problemov v zvezi z grafiti vidim v posebe j te j de javnosti namenjenih površinah zidov. Tako bi bili grafiti 'na svojem mestu', pa še bolj ši, umetniško bolj dognani bi bili, saj ustvarjalcem ne bi bilo treba tako hiteti (ve se, zaka j), na tak način bi se sprostili in man j časa namenili 'slabi' zabavi.

Občutek pa imam, da o tem lahko še neka j časa samo sanjam. Morda bodo imele to možnost naslednje generacije mladih – če bo zan je 'grafitiranje' še aktualno.

Andrej

KRATICE

Ka j pomeni s.p.?

Sami pufi.

Ka j pa pomeni d.o.o.?

Dolžni okrog in okrog.

Ka j pa pomeni SOS?

Stankotova obveščevalna služba.

HIPIJI

V začetku šestdesetih let so mladi preživljali globoko moralno krizo. Vietnamska vojna, pretirana cenzura, podkupljivost političnih in sodnih oblasti so povzročile pravo uporniško gibanje. Prvič v zgodovini rocka se je zgodilo, da so glasbeniki in pevci postali glasniki upornikov. Med njimi je gotovo izstopala Janis Joplin.

Hipi ji so bili mladi ljudje, večinoma srednjega sloja, ki so se uprli družbi šestdesetih in zgodnjih sedemdesetih let. Borili so se proti mnogim stvarim: materializmu in omejenosti družbe, predvsem pa so se borili proti vojni. Njihov moto je bil: »Make Love not war«.

Kaj so delali? Odločili so se za drugačno življenje. Zapustili so svoje udobne meščanske domove in ustanovili komune. Te so bile pogosto na deželi, kjer so živeli odmaknjeni od ostale družbe.

V njihovem življenjskem stilu so bile gotovo pomanjkljivosti, med njimi uživanje mamil, ki so jih omejevala in konec koncev to gibanje tudi pokončala. Od preostalih ljudi se niso ločili samo po novi, svobodoljubni miselnosti, temveč tudi po svojem zunanjem videzu. Oboji, fantje in dekleta so imeli zelo dolge lase in pogosto rože v njih. Nosili so hlače na 'zvonc' ali dolga krila in včasih hodili bosih nog. Živeli so v sožitju z naravo in drugim ljudem odkrivali, kako preprosto je to.

Organizirali so protestne shode proti vojnám, najbolj so bili usmerjeni proti vojni v Vietnamu. Opozarjali so na to, da je vsaka vojna brezupna in da zlo, v katerem je spočeta rodi samo novo zlo.

Kje so ti ljudje danes? Njihova generacija je danes na vseh vodilnih položajih. Ali so na vodilna mesta res prišli samo tisti, ki so se držali ustaljenih norm, ali so hipiji pozabili na svoja načela?

Ne vemo. Na nas mladih pa je, da danes spremenimo svet. Spomnimo se energije in revolucionarnosti mladih iz šestdesetih let in ju oživimo v naš čas. Bodimo še boljši od njih, naj naše ideje tudi v svetu odraslih štejejo in naše mnenje neka velja.

Novinarski krožek

...'PUNK IS NOT DEAD'... ZA NEKATERE PA 'NA GOLICI'

Mladi smo, vsak drugačne barve – kot list je v jeseni. Imamo svoje ideje in poglede na svet. Imeli so jih tudi odrasli. Ker pa se zgodovina se ponavlja, tudi mi mladi vzorce odraslih nevede posnemamo.

Naš mladostni genij pa uporno sprašuje:

»Ste že pozabili, kakšni ste bili vi v naših letih? Kaj pa poskusi s cigareti, rock'n'roll, hlače na zvonec? Da, pozabili ste! Ne zamerite, če vaš trud za oblikovanje naše kulture pospremimo z očitki, da nam samo težite in pozabljate na mladostniško razigranost, zatirate naše ideje, našo subkulturo, da ne zaupate v naše sposobnosti in talente, s katerimi izražamo svojo drugačnost, izvirnost. Zaradi strganih hlač, ponošene majice in abstraktne frizure nočemo, da nas kdo ožigosa kot narkomane. Veste, na dobrih privatnih zabavah in javnih žurij ob plesu punka, rocka, rave-a, rapa, metal glasbe lahko sprostimo svoje negativne občutke, ki jih naberemo čez ves teden. To je glasba našega časa. Naslednji dan se tako lažje spravimo k učenju, ustvarjanju glasbe, slikanju, ker pa nastopi čas za 'klasično' družbeno vlogo.«

Jana

Fiat Uno

Se jih pelje pet v renaultu 4, pa jih ustavi mlad policist: "Vozniško in prometno, prosim. Pa kako to, da vas je pet v tem avtomobilu?" reče policist.

"Saj je za pet ljudi," odvrne voznik.

Pa gre mlad policist h starejšemu in mu reče:

"Tam jih je pet v renaultu 4!"

Starejši policist pa mu odgovori: "Samo bodi tiho, ker sva midva dva prišla s fiatom uno!"

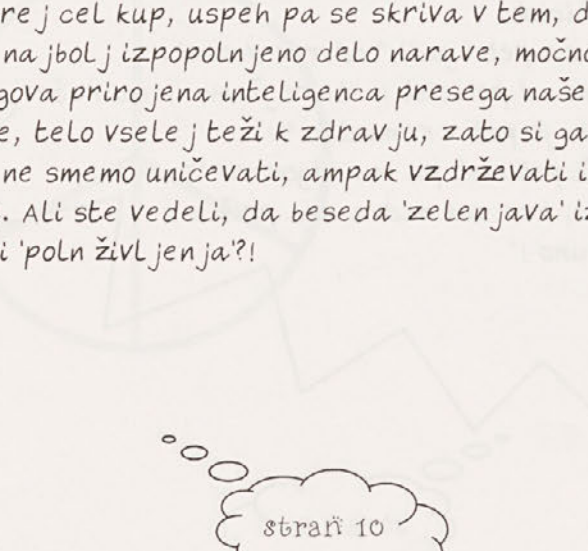
NAČRT ZA ZDRAVO ŽIVLJENJE DIJAKA,

ki lahko postane življenjski slog vsakogar, ki je pripravljen prisluhniti svojemu telesu in živeti v sozvočju z naravo.

Vsak dan, v katerega se prebudiš, je lep in dragocen, če vanj zakorakaš dobro razpoložen in poln novih moči. Zato ga začni s svežim sadjem in sadnimi sokovi, ki te bodo poživili in ti dali poleta za nov dan, da bo ta ustvarjalnejši in polnejši energije. Prebava sadja namreč zahteva na jmanj energije od vseh vrst hrane, saj se sadje ne prebavlja v želodcu, pač pa se razgradi in sprosti svoje hranljive snovi šele v črevesju. Preobilni zajtrki lahko predstavljajo težak dan, saj bo moralo telo vso energijo, s katero si se prebudil, porabiti za prebavo. Nikakor pa zajtrka ne smeš izpustiti, kajti raven sladkorja v krvi je zjutraj najnižja in če človek ničesar ne poje, je manj buden, pazljiv, ima manj moči in se počasneje odziva. Takšen naj bo tvoj korak v nov dan, skozi dopoldne. Ko boš predvsem miselno aktiven, pa si privošči izdatno in polnovredno malico, ne le nezdravih sendvičev.

Sicer pa sta sadje in zelenjava najkoristnejša hrana, ki jo lahko uživamo, obenem pa tudi edina hrana, na katero je naše telo biološko prilagojeno. Pri tem pa moramo upoštevati načelo o nujnem pravilnem uživanju. Vedno ju moramo jesti pred obrokom, ker po njem lahko povzročita prebavne težave. Sadje in zelenjava se namreč prebavita najhitreje, če pa ju uživamo po drugi hrani, začneta fermentirati in gniti, to pa je lahko vzrok za slabo počutje. Poleg tega sadje in zelenjava vsebujeta 70% vode, ki jo organizem potrebuje zaradi hranjenja in razstrupljanja. Ko torej načrtujemo svoj jedilnik, naj na krožniku prevladuje predvsem rastlinska hrana, meso in drugo beljakovinsko hrano pa je jmo kot dodatek v manjših količinah, saj je potrebuje mo manj, poleg tega pa je težje razgradljiva in večje količine telo hudo obremenjujejo.

Naš jedilnik naj bo vseeno pester, vsaka enostranska prehrana je namreč škodljiva. Vendar ni pomembno le to, kaj jemo, marveč tudi, kdaj jemo in kako kombiniramo hrano. Pravilno kombinirana hrana se popolnoma razgradi, telo jo vsrka in izkoristi, pa tudi prihranek energije je večji. Strokovnjaki odsvetujejo kombiniranje ogljikovih hidratov in beljakovin ter uživanje več koncentriranih (kemično predelanih) jedi naenkrat.

Pravil je torej cel kup, uspeh pa se skriva v tem, da znamo prisluhniti sebi. Naše telo je najbolj izpopolnjeno delo narave, močno, sposobno, prilagodljivo, njegova prirojena inteligenca presega naše razumevanje. In kar je najpomembnejše, telo vselej teži k zdravju, zato si ga s kršenjem naravnih zakonov življenja ne smemo uničevati, ampak vzdrževati in poživljati s hrano, ki je polna življenja. Ali ste vedeli, da beseda 'zelenjava' izvira iz beseda 'vegetus', ki pomeni 'poln življenja'?!

Veronika

ODNOS DO ŽIVLJENJA

Nekega dne sem po elektronski pošti prejela sestrično sporočilo, da je dobila neka j, kar enostavno moram prebrati. Besedilo kroži po internetu in ljud je ga pošil ja jo napre j prijatel jem in bežnim znancem, sa j skriva veliko modrost. Ko sem ga prebrala, sem sklenila, da ga mora prebrati čimveč ljudi, zato sem ga v šoli obesila na razredno oglasno desko. Ker pa je bilo zapisano v angleščini, ga je večina samo na hitro preletela. Zato sem se odločila, da ga prevedem, da ga bo tako lahko čisto vsak prebral in izboljšal svoje življenje in življenje drugih.

Jerry je danes upravitelj neke restavracije v Ameriki. Vedno je dobre volje in za vsakogar ima vedno prijazno besedo. Ko ga kdo vpraša, kako se počuti, mu vsakokrat odgovori: »Če bi se počutil še bolj je, bi imel dobre volje za dva.«

Ko je pred leti zapustil delo v neki restavraciji in šel delat v drugo, je skupaj z njim dalo odpoved veliko natakarejv, da so mu lahko sledili na drugo delovno mesto. Razlog, zaradi katerega so mu natakareji sledili, pa je njegovo vedenje. Jerry je optimist in v vsakemu zna vzbuditi optimizem. Vsakič, ko ima kdo od zaposlenih težave, mu Jerry stoji ob strani in mu pomaga videti pozitivno stran.

Ob opazovanju Jerryja me je premagala radovednost, zato sem nekega dne stopil k njemu in ga povprašal o tem. »Tega ne razumem,« sem rekel. »Nihče ne more ves čas gledati na življenje s svetle plati. Kako ti to uspe?«

Odgovoril je: »Vsako jutro, ko se zbudim, si rečem, da imam za ta dan dve možnosti na razpolago. Lahko izberem, da bom dobre ali da bom slabe volje. Vedno izberem prvo možnost. Vsakokrat, ko se zgodi kaj slabega, se lahko odločim, ali želim biti žrtev ali se želim od te izkušnje neka j naučiti. Vedno se odločim, da se bom od te izkušnje neka j naučil. Vsakokrat, ko se kdo pride k meni potožiti, lahko izberem, da bom sprejel njegovo tožbo, lahko pa izberem, da mu bom pokazal svetlo stran izkušnje. Vedno se odločim, da mu bom pokazal svetlo stran izkušnje.«

»Ampak,« sem mu nasprotoval, »ni vedno tako enostavno.«

»Da, je,« je rekel Jerry. »V življenju se vse vrti okrog odločitev. Ko jo oklestiš, vsaka situacija ostane samo izbira. Na tebi je, kako se boš odzval na različne priložnosti v življenju. Sam izbereš, koliko in kako lahko ljudje vplivajo na tvoje počutje. Sam se odločiš, ali boš dobre ali slabe volje. Na tebi je, da se odločiš, kako boš živel svoje življenje.«

Neka j let pozneje sem slišal, da je Jerry nehote storil neka j, česar v gostinstvu ne smeš nikoli storiti: nekega jutra je pustil vrata na zadnji strani svoje restavracije odprta. Trije oboroženi možje so ga tako prišli oropati, toda zaradi živčnosti se je, medtem ko je tipkal kombinacijo sefa, zmotil, zato so ga roparji v paniki ustrelili. Na srečo so Jerryja kmalu našli in ga hitro odpeljali v bolnišnico. Po osemnajstih urah dolgih operacij in tednih intenzivne nege so ga, še vedno s koščki krogel v telesu, izpustili iz bolnišnice.

Jerryja sem znova videl kakega pol leta po nesreči. Ko sem ga vprašal, kako se počuti, je odgovoril: »Če bi se počutil še bolj je, bi imel dobre volje za dva. Ali želiš videti moje brazgotine?« Odklonil sem, vendar sem ga vprašal, kaj se mu je pletlo po glavi med ropom.

»Na jprej sem pomislil, da bi vsekakor moral zakleniti zadnja vrata,« je odgovoril. »Potem ko so me ustrelili in sem ležal na tleh, pa sem se spomnil, da imam dve možnosti: Lahko izberem življenje in lahko izberem smrt. Izbral sem življenje.«

Vprašal sem ga, če ga ni bilo nič strah, on pa je nadaljeval.

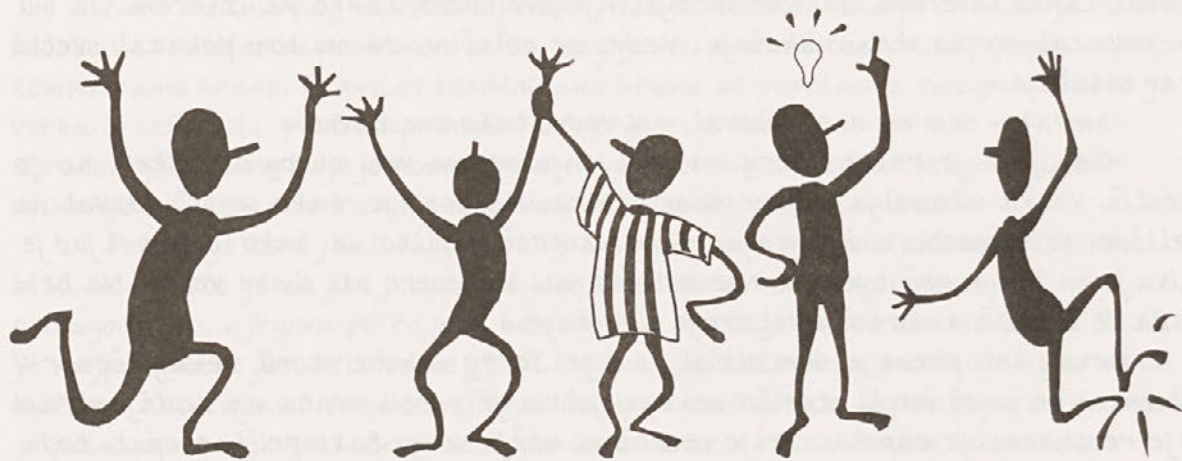
»Zdravniki so bili krasni. Ves čas so mi govorili, da bo vse v redu. Ko pa so me peljali v operacijsko sobo in sem videl izraze na obrazih kirurgov in sester, sem se res prestrašil. V njihovih očeh sem bral: 'Ta človek je z eno nogo že v grobu.' Vedel sem, da moram neka j storiti.«

»Kaj si storil?« sem ga vprašal.

»Tam je stala glavna sestra in me bombardirala z vprašanji,« je odgovoril. »Vprašala me je, če sem na kaj alergičen. 'Ja,' sem odgovoril. Zdravniki in sestre so prenehali z delom, da bi počakali na moj odgovor. Globoko sem zajel sapo in rekel: 'Na kroglice!!' Med njihovim smehom pa sem jim rekel: 'Jaz izbiram življenje. Prosim, operirajte me, kot da sem živ, ne pa mrtev.'«

Jerry je preživel, zahvaljujoč znanju zdravnikov, a tudi zaradi svoje neverjetne volje. Naučil me je, da imam vsak dan možnost izbrati, ali bom svoje življenje užival ali ga bom sovražil. Edina stvar, ki je resnično tvoja in ki ti je nihče ne more vzeti, je tvoj odnos do življenja. Če poskrbiš, da je pravi, vse stvari v življenju postanejo veliko preprostejše.

Mojca

LJUBITI DRUGEGA KOT SAMEGA SEBE

Sredi tedna je začelo po šoli krožiti vabilo na seminar v sklopu akcije Mladi in aids, v organizaciji Zavoda za zdravstveno varstvo Nova Gorica. V petek, 3. decembra, smo se tako predstavniki Škofijske gimnazije Vipava pomešali z ostalimi dijaki novogoriške regije in se zbrali na zanimivem seminarju v kulturnem domu. Seminar so vodili strokovnjakinja in nekaj študentov, ki sodeluje jo s Frančiškanskim družinskim centrom iz Ljubljane. Beseda pa je tekla o več različnih, a povezanih rečeh:

AIDS

je sindrom zmanjšane imunosti – kuga moderne dobe, ki ga povzroča virus HIV. Prenša se s spolnimi odnosi, okuženimi iglami ..., zadnje čase pa (pre)pogosto tudi z matere na otroka.

Ko virus vstopi v telo, se aktivirajo naše obrambne celice, ki ga požrejo. Ta se v njih hitro razmnožuje in uničuje obrambne celice. Razširi se po vseh organih, najprej pa v jetrih, vranici in možganih. Obrambnih celic je vedno manj, pridružijo pa se še druge bakterije, ki skupaj z virusi oslabijo naš imunski sistem.

Na svetu je 33,5 milijona ljudi okuženih, polovica teh je stara od 15 do 24 let. V Sloveniji je okuženih 85 ljudi, 20 jih je že umrlo. Do smrti okuženega navadno pride v manj kot desetih letih od okužbe. Ogromno bolnikov umre zaradi pljučnice ali meningitisa. Okuženi novorojeni otroci pa umrejo že pred sedmim letom starosti.

Naša naloga je, da se okuženih ljudi ne izogibamo – izolirati moramo namreč bolne, ne pa bolnikov, za katere je situacija že sama po sebi dovolj huda.

SAMOSPOŠTOVANJE IN ODNOSI

Problem današnjega časa je odnos do sebe in sočloveka, ravno ta pa je tisti, ki človeka lahko zaščiti. Vsi odnosi so odvisni od odnosa do samega sebe, ravno v tem pa se skriva težava, saj se bojimo ljubiti sami sebe in se spoznati.

Vprašanje: Na kaj smo ponosni pri sebi? V kaj na nas bi se lahko kdo zaljubil? (Tu smo vsi udeleženci dobili listke, na katere smo napisali svoje dobre lastnosti in jih oddali.)

Samospoštovanje je človekova spretnost, sposobnost, da se zaveda, da je vreden, da neka j pomeni. Človek se mora ceniti in biti vesel, da sploh je. Jaz sem prvi človek, ki ljubi MENE.

Doba mladosti – doba iskanja:

Starševska sporočila, češ da z nami ne bo nič, nam dela jo krivico. Od nas je odvisno, ali bomo dokazali, da se nam godi krivica ali se bomo s tem sprijaznili.

V tej dobi smo posebno ranljivi in neprestano iščemo. Delamo stvari, ki jih dela jo drugi, da bi pripadali nekemu. Ko se skušamo soočiti s svojo zunanostjo, nismo z ničemer zadovoljni. Kje naj najdemo kaj pozitivnega? Zelo pomembno je, da se ne ustrašimo sami sebe. Narediti moramo nekaj zase in se upreti zunanjemu okolju. Vsak dan se moramo vprašati, kaj smo lepega naredili, doživeli, videli, na kaj smo lahko ponosni v tem dnevu. Takšen odnos, kot ga bomo imeli do samega sebe, bomo namreč imeli tudi do drugih. Če torej cenimo sebe, cenimo tudi druge, hkrati pa jim priznavamo pravico, da tudi sami cenijo sami sebe. V tem je tudi razlika med samospoštovanjem in egoizmom. Egoizem namreč pravi: 'Jaz sem dober, ti pa si slabši od mene. Jaz se lahko cenim, ti pa sebe ne smeš.'

Kje naj dobimo energijo, da bi se cenili?

Smo se kdaj vprašali, kako fantastično je naše telo? Mi smo lastniki svojega telesa, zato moramo zanj odgovarjati. To pa dosežemo tako, da ga najprej vzljubimo.

Kaj vse smo sposobni čutiti, zaznati, mi pa se že z jutraj odločimo, da bomo slabe volje. Takrat nismo sposobni zaznavati stvari okrog nas. Vzemimo si pet minut časa, da na svoji poti v šolo odkrijemo kaj lepega in lepoto začutimo, kaj ti občutki nam da je to tisto, kar je vredno, da doživimo.

Se zavedamo svojih čustev?

Neprijetni občutki so tiste informacije, ki nam povedo, katera naša potreba ni bila zadovoljena. Takim občutkom se izogibamo, jih tiščimo v sebi, zatem pa se lahko celo fizično slabo počutimo (glavobol!).

Pomembni so tudi naši medsebojni odnosi. Prevečkrat jih uporabljamo za to, da najprej mrcvarimo sebe, potem pa še vse okrog nas. Pomagamo si s pesmi jo, mislijo, duhovnostjo, vsak se mora vprašati, kdo je, kaj bo delal, kam se bo usmeril. Na žalost nas ponavadi šele bolezen prisili, da se vprašamo po smislu življenja. Od nas samih je odvisno, kaj se z nami dogaja. Največjega prijatelja oziroma največjega sovražnika najdemo prav v nas samih. Odločitev je naša!

Kje se naučimo ceniti sami sebe? Tega se učimo predvsem doma, od staršev. Ravno v tem je tudi odgovor na vprašanje zakaj pa danes toliko mladostnikov beži v odvisnost. Na lahek način bi radi postali to, kar si želijo biti in se tako izognili poti, na kateri bi se soočili z dejstvom, da nečesa ne zmorejo, pa bi se vseeno potrudili, da bi uspeli.

Zakaj pa potrebujeemo odnos? Zakaj ne moremo živeti sami zase?

Človeško bitje brez odnosa umre. Tako je ustvarjeno. Želimo si biti ljubljene, se spoznati, biti sprejeti, v drugem spoznati, kar smo mi sami. To pa nam nudi le odnos.

Ko smo zaljubljeni – »najlepše, kar se nam lahko zgodi« – vidimo samo tisto, kar želimo videti, ker smo odprti samo za lepo. Takrat smo na nek način zaslepljeni, imamo zaupanje v trajnost našega odnosa. To svojo vero pa moramo čuvati, da bomo dorasli našemu odnosu. Veliko ljudi ima občutek, da je odnos zaključen, ko dobi jo, kar so si želeli (na primer poroko). A odnos bo, če zanj ne skrbimo, propadel, izgubil bo smisel. Odnos se namreč vedno ali razvija ali pa umira. Osnova, na kateri odnos temelji, so vrednote: pogovor je temelj, na

katerem se gradi odnos. Kot otroci smo vedno znali povedati, kar smo hoteli, potem pa v našem življenju nastopi obdobje, ko molčimo in mora jo starši 'vleči besede iz nas'. Na jvečkrat smo – ker težko povemo, kar čutimo – ra je tiho.

Skupina nam je uprizorila pripetlja j, ko je sin prišel iz šole in prosil mamo za dva tisoč tolarjev. Mati je želela izvedeti vse podrobnosti, zakaj rabi denar; ko je izvedela, da za kino, pa s kom gre v kino itd. Sinu se je zdela preveč radovedna in v ničemer se ni strinjal z njo. Ko ga je na koncu vprašala, kako se počuti, ji je povedal, da mu po eni strani ni vseč, ker ga tako privija, po drugi strani pa mu je vseč, ker se zanima zan j.

Zelo pomembno je, da v starših ne iščemo prijateljev, starši so 'samo' starši.

Komentar k sliki: Je spolnost res samo potrošni material?

VREDNOTE

V drugem delu so se nam predstavile nekatere šole in nam ponudile svoj izbor vrednot:

- Srednja lesarska šola Nova Gorica: Ljubezen, materinstvo, družina, starost, smeh, spoštovanje, prijateljstvo;
- Srednja ekonomska šola Nova Gorica: Ljubezen;
- Tehniška gimnazija Nova Gorica: uveljavitev v družbi;
- Srednja gostinska šola Tolmin: Ljubezen;
- Gimnazija Tolmin: prijateljstvo, partnerstvo, Ljubezen;
- Srednja zdravstvena šola Nova Gorica: spolnost;
- Gimnazija Nova Gorica: prijateljstvo.

Vsaka šola je zaigrala 'uporabo' ponujenih vrednot na dva načina (pravega in napačnega). Vsi pa smo se na koncu vprašali, če nam je vrednota všeč in kakšno ceno smo zanjo pripravljeno plačati.

Posebej se moramo ustaviti pri spolnosti kot vrednoti. Spolnost v najširšem obsegu pomeni odnos do vsega, kar me obkroža. Tisti, ki niso doživeli Ljubezni, se je bojiijo, motijo jih že samo pogovori o spolnosti. Spolnost je oplemenitenje odnosa med dvema, spolnost brez odnosa pa te razvrednoti, zato se naš strah pred njo še poveča. Odnos med partnerjema mora biti popoln in zadosten tudi brez spolnosti, ta je samo dodatek, dopolnitev Ljubezni. Velikokrat se sliši vprašanje, kako lahko ugotovimo, komu lahko podarimo svoje telo? Najpreprostejši odgovor je v odnosu. Najprej moramo ceniti sami sebe, šele potem lahko cenimo druge in v celoti sprejemamo naš odnos z njimi. Pred samo spolnostjo so pomembni pogovori, medsebojno spoštovanje in razumevanje, predvsem pa popolno zaupanje in predanost.

Sabina

MOČ

Pride za jček v gostilno:

"Eno pivo prosim!"

"Kaj boš s pivom, sok si naroči," se oglasi lisica.

"Imaš probleme? Pridi ven, se bova zmenila. Kdor zmaga, pride in si naroči kaj hoče!"

Gresta ven in čez čas pride za jček na pijačo in si spet naroči: "Eno pivo prosim!"

"Kaj boš s pivom, sok si naroči", se oglasi volk.

"Imaš probleme!? Pridi ven, se bova zmenila. Kdor zmaga, pride in si naroči kaj hoče!"

Pa spet pride za jec nazaj. Za njim pa pride medved in vpraša: "Za jček, a še koga?"

ISKRIVA KRIŽANKA

Pripravila: Vanja Trkman	KUPČEVA NJE Z DELNICA MI	MAJHEN RAŽENJ	ELZA ZAVRČ	KRAJ V MEHIKI	ISKRE	STARA DENAR. ENOTA	HRV. ŽENSKO IME (IVANA)	CISTER- NA Z OLJEM	ANTON CAPUDER
MAJHEN SADEŽ									
ZELEN PROSTOR - ZATOČ- IŠČE					Z. IME SAMOGL. V MASLO				
ENA IZMED ŽITARIC			NANOSI- TEV						STAR SLOVAN
ZAJC ERIKA			BISTVO TARLAČ EDVIN						
SLO NOG ŠIMUND- ŽA					NIZOZ. SLIKAR ZAPORN- ICE				
ISKRE	JEDRO BREZ O UČENOST					KOGOJ ALEŠ	ROBBIE TENT UGLED- ANA		
ZALA ČESEN			VRSTA SESALCA PAVČEK TONE						OSEBNI ZAIMEK
NEPOMA- ZAN ČLOVEK									
URADNI SPIS				PLIN		VEČ MUH NATIONAL TENNIS LEAGUE			
ISKRE		ALUMINIJ	NEŽNO (TUJKA) RIMSKA 6						
OTOK V INDONEZ. OTOČJU					SEVERNI IGLASTI GOZD				
ALICA (NAREČ.)					ISKRE		ANTON AŠKERC		

SLOVENIJA V LETNICAH

Ob vsakem novem začetku si navadno zadamo nek cilj, načrt, za katerega si prizadevamo in se trudimo, da bi ga uresničili in izpeljali. Vedno poskušamo biti boljši in se učiti na lastnih napakah in neuspehih. Na prehodu v novo leto si z lepimi željami in prisrčnimi voščili zaželimo uspešnih začetkov, da bi lahko ob koncu leta z zadovoljstvom in nasmehom pogledali na izteka juče se leto. Radi se spominjamo prijetnih in razveseljujočih trenutkov, tudi če so redki.

Letošnje novo leto ni običajno, je pomembna prelomnica v našem štetju zgodovine. Dijak tretjega letnika, Peter, je izbral pomembne dogodke, prelomnice in trenutke v razvoju in izoblikovanju našega naroda iz časnika Delo. Za jeto je obdobje od leta 1220 do leta 1999.

- 1220 * Ljubljana postane prvo slovensko mesto
- 1261–1270 * češki kralj Otokar II. osvoji Kranjsko, Koroško in Štajersko
- 1278 * nemški kralj Rudolf premaga Otokarja; Slovenske dežele padejo pod Habsburžane
- 1364 * Kranjska postane vojvodina
- 1428 * nastane Stiški rokopis
- 1436 * celjski grof je postanejo državni knezi
- 1469–1483 * prvi val turških upadov
- 1478 * koroški kmečki upor
- 1493 * v Idriji odkrijejo živo srebro
- 1515 * vseslovenski kmečki upor
* prvo tiskano besedilo: »Le vkup, Le vkup, uboga gmajna ...«
- 1550 * Primož Trubar: Abecednik in Katekizem – prva slovenska knjiga
- 1573 * slovensko-hrvaški kmečki upor, 'kronanje' Matije Gubca
- 1584 * Jurij Dalmatin: prevod Biblije
* Adam Bohorič: Zimske urice – prva slovenska slovnica
- 1635 * drugi slovenski kmečki upor
- 1689 * J. V. Valvasor: Slava vojvodine Kranjske
- 1693–1701 * v Ljubljani deluje Akademija delavnih Ljubljancev in Filharmonija
- 1713 * tolminski punt
- 1726 * prvi slovenski necerkveni tisk – kmečka pratika
- 1740 * zavlada Marija Terezijska
- 1768 * Marko Pohlin: Kraynska gramatika, Pisanice
- 1774 * uvedena splošna šolska obveznost
- 1784 * nemščina postane uradni jezik v habsburških deželah
- 1788–1790 * A. T. Linhart: Županova Micka, Ta veseli dan ali Matiček se ženi – prvi slovenski dramski deli
- 1794 * Jurij Vega: Zbirka algoritmov
- 1797–1800 * Valentin Vodnik izda časopis Ljubljanske novice

- 1809 * Kopitar: Slovnica slovenskega jezika - prva znanstvena slovnica
- 1809-1813 * Napoleonove Ilirske province
- 1830-1834 * izhaja almanah Kraynska čbelica
- 1846 * France Prešeren: Poezije
- 1848 * program Zedinjena Slovenija
- 1864 * Slovenska matica
- 1890 * klerikalci so ustanovili katoliško politično društvo
- 1895 * J. E. Krek ustanovi posojilnico
- * hud potres v Ljubljani
- 1905 * prva slovenska gimnazija - Šentvid
- 1907 * splošna volilna pravica
- 1914 * 1. svetovna vojna - soška fronta
- 1917 * majniška deklaracija
- 1918 * Slovenija je od 29. 10. do 20. 12. samostojna
- * republika SHS → kraljevina SHS
- * Narodna galerija in gledališče v Ljubljani in Mariboru
- 1920 * po plebiscitu Koroška pripade Avstriji
- 1924 * prvič na OI, Leon Štukelj osvoji zlato v mnogoboju
- * ustanovljena organizacija TIGR
- 1935 * Plečnik začne graditi NUK v Ljubljani
- 1938 * v Ljubljani ustanovljena SAZU
- 1941 * 2. svetovna vojna → Slovenija razdeljena na tri dele
- * 27. 4. ustanovljena OF
- 1943 * Primorska priključena Sloveniji
- 1945 * dan Prešernove smrti razglašen za kulturni praznik
- * 5. 5. v Ajdovščini ustanovljena slovenska vlada
- * ustanovljena Federativna ljudska Republika Jugoslavija, Slovenija ena od šestih republik
- 1947 * prva slovenska ustava
- 1956 * ustanovljena RTV Ljubljana
- 1959 * časopis Delo
- 1960 * prvič smučarski poleti v Planici
- 1963 * letališče Brnik
- 1964 * na OI Miro Cerar osvoji zlato
- 1970 * na svet. košarkarskem prvenstvu v Ljubljani zmaga Jugoslavija
- 1972 * odprejo avtocesto Postojna - Vrhnika
- 1975 * ustanovljena univerza v Mariboru
- * odprt klinični center v Ljubljani
- * podpisan osimski sporazum med Italijo in Slovenijo
- 1976 * močan potres na Tolminskem
- 1980 * umre J. B. Tito, državni poglavar Jugoslavije pretekla štiri desetletja
- 1984 * na OI v Sarajevu Solkanec Jure Franko osvoji srebro v veleslalomu
- 1988 * na OI v Calgaryju osvoji Slovenija tri kolajne

- 1989 * Mateja Svet postane svetovna prvakinja v slalomu
* spremembe ustave, nova slovenska himna – Zdravljica
- 1990 * parlamentarne volitve, zmaga DEMOS; predsedniške volitve, zmaga M. Kučan
* Slovenski komunisti zapustijo kongres v Beogradu → razpad SFRJ
* na plebiscitu 88,2% volivcev za samostojno Slovenijo
- 1991 * 25. 6. razglašena samostojnost Slovenije
* 25. 10. zadnji vojak JLA zapusti Slovenijo
- 1992 * mednarodno priznana samostojnost države
* Slovenija postane polnopravna članica OZN
* na OI v Barceloni dve bronasti medalji
* Banka Slovenije uvede tolar kot denarno enoto
* parlamentarne volitve, zmaga LDS; predsedniške volitve, zmaga M. Kučan
- 1993 * Slovenija postane članica mednarodnih organizacij
* Smelt Olimpija osvoji Evropski pokal v košarki
- 1994 * na OI v Lillehammerju tri bronaste medalje
- 1995 * tolar postane konvertibilen
- 1996 * Slovenija postane polnopravna članica CEFTA
* papež Janez Pavel II na tridnevnem obisku
* pridružena članica EU
* parlamentarne volitve, zmaga LDS;
* na OI v Atlanti dve srebrni medalji
- 1997 * nov slovenski nadškof – dr. Franc Rode
* Slovenija nestalna članica Varnostnega sveta OZN
* Primož Peterka zmagovalec svetovnega pokala v smučarskih skokih in poletih
- 1998 * hud potres v Posočju
* predsedniške volitve, zmaga M. Kučan
- 1999 * popoln sončni mrk v Prekmurju
* prvič ameriški predsednik Bill Clinton obišče Slovenijo
* beatifikacija A. M. Slomška, papež ponovno obišče Slovenijo
* alpinist T. Humar prepleza južno steno Daulaghiriya v Himalaji
* v 101. letu starosti umre Leon Štukelj
* slovenski nogometaši se uvrstijo na EU

Stonoga

Kaj naredi 99-krat "klip" in 1-krat "klop"?
Stonoga z ного v gipsu!

stran 20

SLOVENCİ - NAROD ALPINISTOV

Kje je Slovenija? Če gledamo glede na nogometne rezultate, je v Evropi, natančneje prestopila je njeno mejo. Naši vrli košarkarji že dalj časa dokaj uspešno "guli"jo evropski parket. Slovenski politiki pa si vztrajno obuvajo čevlje za pot do evropske skupnosti. Večkrat so si čevlje že obuli in se podali nanjo, vendar so se jim ravno na meji raztrgali. Morali so se vrniti in si nadeti nove. Po vsakem neuspelem poskusu pa so zagotavljali, da že vejo, kje je napaka na čevljih in da jo bodo nemudoma odpravili. Ne! Slovenija nikoli ne bo prišla v Evropo. Ostala bo, kjer je. Tudi Evropa ne bo prišla do nas. Sami si jo bomo morali ustvariti tukaj. No ja, ne uspeva nam vse tako zelo hitro. Nič zato, saj smo vendar majhni. Svetovne velesile se hvalijo, da nas lahko pospravijo z mezincem. Ne vem. Nekateri se ob vsem tem jočejo, drugih to ne zanima, tretji pa so taki, ki nas z vsemi štirimi vlečejo med svetovne velikane.

Kje je Slovenija? Slovenija je pod gorami in sicer pod zelo lepimi gorami. Slovenci smo nanje navezani že od zdavnaj. Navezanost Slovencev na gore kaže tudi to, da imamo v svojem državnem grbu našo najvišjo goro, Triglav. Med drugim velja omeniti, da je Planinska zveza Slovenije organizacija, ki ima od vseh slovenskih organizacij največ članov. Prav dosežki na področju gornišтва postavljajo Slovenijo v sam svetovni vrh. Lahko rečemo, da je tudi Slovenija ena od velesil, natančneje, da ne bo prišlo do pomote, ena od himalajskih velesil. Mnogi mislijo, da je samo Humar, naša najnovejša alpinistična zvezda, plezalec svetovnega slovesa. Pozabljeni smo. Pozabljamo na uspehe Nejcja Zaplotnika, Toma Česna, Vikija Grošlja in še drugih. Brez izkušenj teh ljudi in še mnogih drugih, Humar in mlajša generacija slovenskih plezalcev ne bi uspela. Mnoge mlade plezalce so knjižna dela Zaplotnika, Česna in Grošlja navdušila za plezanje.

Slovenci nasploh ne znamo ceniti tega, kar imamo. Svojih plezalcev ne cenimo dovolj, čeprav se skoraj na vsakem osvojenem vrhu slikajo s slovensko zastavo. Če bi povprečnega Slovence vprašali, koliko slovenskih plezalcev pozna, bi odgovoril: Tomaž Humar, Tomo Česen, Viki Grošelj, nekateri starejši pa bi mogoče omenili še Nejcja Zaplotnika. Vsi ti plezalci so mojstri besede, zato so zelo znani. Za ostale pa bi morali poskrbeti mediji. Vrhunskih plezalcev je še veliko, na primer Stane Debelak-Štrauf, Vanja Furlan, Janez Jeglič, Marjan Kovač, Gregor Kreslar ... Žalostno je tudi to, da naše plezalce predstavlja s slikami in filmi Hrvat, Stipe Božič. Slovenci nimamo ambicij, da bi o svojih dosežkih govorili po vsem svetu. Prej nam mora jo drugi povedati, da imamo med sabo heroje, potem jih šele začnemo "slaviti" pri nas.

Humar je prej kot na naslovnico Dela prišel na naslovnico Climbing magazina, vodilnega časopisa na področju alpinizma, in na naslovnico francoske alpinistične revije, Montagnes magazin. Zato bi bilo prav, da neka j prostora v Iskrah namenimo tudi njemu.

KDO JE HUMAR?

Tomaž Humar je tridesetletni Kamničan. Rodil se je 18. 2. 1969 v Ljubljani. Izhaja iz verne družine. Njegov oče je bil čevljar, mama pa trgovka. Kot otrok je bil izredno živahen fant, vedno se je moralo kaj dogajati okrog njega. Nihče v družini se pre j ni ukvar jal s plezanjem. Po poklicu je elektronik projektant, veliko časa si je služil kruh z višinskimi deli. Je poročen in oče dveh otrok, triletnega Toni ja in sedemletne Urške. S plezanjem se ukvar ja od leta 1990. Kot mnogi drugi vrhunski alpinisti, je tudi Humar gorski reševalec. Svo je plezalske izkušnje pa deli mladim plezalcem kot alpinistični inštruktor.

HUMARJEVI USPEHI

Leta 1994 sta s Stanetom Debelakom – Šraufom prvič ponovila japonsko smer na 6986 m visok Ganesh in ji dodala slovensko inačico.

Ma ja leta 1995 je Humar tri dni vztrajal na 7500 m pod Anapurno I v tako imenovanem območju smrti in se nato ponoči sam vzpel na vrh. Tako je osvojil še zadnji osem tisočak, ki je manjkal slovenskemu alpinizmu.

Leta 1996 je z Vanjo Furlanov v alpskem slogu preplezal prvenstveno smer severozahodne stene 6828 m visokega Ama Dablama. Ama Dablam je sveta gora šerp. Ta gora je dotle j zavrnila že štiri odstave. Za svoj podvig sta pre jela zlati cepin, "Piolet d'or", na j prestižne jše alpinistično priznanje na svetu. Ta podvig ima v svetovni alpinistični javnosti skora j enak pomen, kot južna stena Dhaulagir ja.

Še istega leta je sam preplezal 2500 m visoko severozahodno steno Bobaye. Na to 6808 m visoko goro pre j ni stopil še nihče.

Leta 1997 je Humar prvič vodil odpravo v Himalajo – "Pomuri–Nuptse 97". Z alpinistom Janezom Jegličem in Mehičanom Carlosom Carsolionom je preplezal prvenstveno smer severozahodne stene 6119 m visoke Lobuche East. Te j skupini se je pridružil še Marjan Kovač in skupaj so se povzpeli na 7165 m visok Pomuri. Pomuri je bil za Humar ja in Jegliča le aklimatizacijska priprava za vzpon na 7742 m visok Nupse. Po petih dneh plezanja po deviški steni Nupse ja sta prispela na vrh. Na žalost je Jegliča sunek vetra odpihnil v prepad.

Čovek bi tedaj pričakoval, da je Humar utrujen po takem hitrem tempu odprav. Vendar bi se motil. Že jeseni 1998 se je spet odpravil plezat. Tokrat ne v Himalajo, ampak v ZDA, natančne je v Kalifornijo, v osten je El Capitana. Kot prvi Evropejec je preplezal eno tehnično na jtežjih plezalnih smeri na svetu, Recent Wall. O tem Tomaževem podvigu je Hrvat Stipe Božić posnel film.

To so le nekateri Humar jevi na j vidne jši uspehi. V svojem repertoar ju ima več kot 500 plezalnih smeri, petdeset jih je prvenstvenih, mnoge so še brez ponovitve.

DHAULAGHIRI 1999

Na jnovе jši in na jodmевne jši Humarjev podvig je gotovo južna stena Dhaulagirja. Ta stena Dhaulagirja je pred Humarjevim podvigom veljala za alpinistični podvig tretjega tisočletja. Mnogim se je Humarjevo početje zdelo noro predvsem zato, ker je steno želel preplezati in jo je tudi preplezal sam, v alpskem slogu. Naj omenim še to, da si po neuspešnem poskusu Južnotirolca Messnerja leta

1977 ni upal nihče približati steni, da bi jo premagal. Mogoče vas zanima, kako je Humarju sploh prišlo na misel, da bi premagal to steno. Za tednik Družina je izjavil, da ga gora pokliče: »Tomaaaž, pridi...!!! Klic preprosto začutim. Na Dhaulaghiri me je poklical pozno, šele konec aprila. V alpinističnem smislu je bil to na jsrečne jši in na jgrozne jši trenutek hkrati. Dimenzi je stene so tako velike, da se na njih počutiš kot muha na steklu.« (prim. Družina, 48 (1999) božič, str. 28)

DNEVNIK PLEZANJA

- ◆ ponedeljek, 25. oktober
Okoli poldneva se je Tomaž skupaj s Stipetom Božicem, ki ga je spremljal do vznožja stene, odpravil na pot. Načrtoval je, da bo ponoči ob polni Luni poskušal preplezati prvih 1600 m. Ta odsek stene je tudi najnevarnejši. Zaradi pretoplega vremena so se slapovi v steni stalili. Prav to je Humarju povzročalo na začetku hude težave. Plezati je moral po skalah, ne pa po ledenih slapovih, kot je prvotno načrtoval.
- ◆ torek, 26. oktober
Humar je prvih 1600 m uspešno preplezal. Moral se je skriti v zavetje, ker so se z gore valili plazovi kamenja in serakov. Upal

je, da se bo ponoči ohladilo in da bo lahko nadaljeval s plezanjem. Poleg vsega pa je ogromen plaz dobesedno zdrobil poledenel slap, po katerem je Humar nameraval nadaljevati pot. Na ugodnejše razmere je čakal celih 12 ur. Tudi noč ni prinesla pričakovane ohladitve. V noči na sredo je vseeno poskusil nadaljevati pot po manjšem slapu. Vrnil se je, saj ga je s slapu voda dobesedno odplaknila.

◆ sreda, 27. oktober

Tomaž je spremenil ritem plezanja, torej je plezal podnevi. Plezal je po skali, ne pa po ledenih slapovih, kot je načrtoval. Težko si je predstavljal plezanje s težkimi planinskimi čevlji, potreboval pa bi športne copate. Nahrbtnik je zaradi izredne težavnosti plezanja pustil pod samo stopnjo, ki jo je načrtoval preplezati tistega dne, ponj je prišel kasneje. Stopnja je visoka okoli 3500 m, tu se začne zasneženo osrčje stene, s katere so se na Humarja sprožali plazovi. Okrog šestih zvečer se je odločil, da bo vpet v led počakal na prihod lune in nato nadaljeval s plezanjem. Okrog desetih je posijala luna, na žalost pa so se nanj začeli sprožati plazovi kamenja in kosi ledu. Čez neka j časa je pot nadaljeval in si nato na višini 6100 m postavil bivak.

◆ četrtek, 28. oktobra

Med opravili okrog bivaka je Tomaža zadel večji kos seraka. Okoli desete ure mu je uspelo priplezati na snežišče v osrednjem delu stene. Nato se je povzpел na višino 6300 m in si v led skopal luknjo, v kateri je prebivakiral noč.

◆ petek, 29. oktober

Po doka j mirni noči je zjutraj zapusti snežno jamo. V načrtu je imel priti 6900 m visoko, dosegel je višino 6700 m. Tu si je izkopal bivak. Tomaž je nekoliko izgubil orientacijo v steni, in sicer zaradi starih fotografij, ki jih je uporabljal. Neka j časa ga je iz baznega tabora s pomočjo teleskopa usmerjal Stipe Božič. Poleg tega so bile razmere v steni še vedno slabe. Sneg se je udiral, led se je talil, skala, po kateri je nameraval plezati naslednji dan, je bila videti mokra

◆ sobota, 30. oktober

Humar je ta dan priplezal na višino 7200 m in si tu postavil bivak. Tokrat na poti ni naletel na posebne težave. Bolj zaskrbljujoča je bila stena nad njim. Pred večerom je odšel pogledat steno. V tabor je javil, da je izredno krušljiva, skora j neprehodna. Znašel se je v pasti. Poti nazaj ni bilo. Moral se je odločiti za plezanje po izredno slabi skali ali pa za nevarno prečenje stene v desno do Japonskega grebena.

◆ nedelja, 31. oktober

Tomaž se je odločil za dramatično prečenje stene do Japonskega grebena. Okrog štirina jstih je prišla novica iz baznega tabora, da je Humar dosegel greben. S tem je bila južna stena Dhaulghirija osvojena. Prečenje je bilo dolgo približno 1 km, vodilo pa je prek nevarnih, strmih snežišč in snežnih žlebov. Na Japonskem grebenu si je postavil bivak. Naslednji dan je bil na vrsti napad na vrh.

◆ ponedeljek, 1. november

Tomaž se je že ob prvem svitu odpravil proti vrhu. Napredoval je hitro. Poškodba stegna (poškodoval si ga je, ko ga je vanj zadel kos seraka) ni bila tako nedolžna, saj mu je ta del noge počrnel. Poleg poškodbe noge so ga pestile bolečine v hrbtenici. Proti jutru je pritisnil mraz, kar je bilo nevarno za njegove prste na nogah. Vrha ni dosegel ta dan. Sledil je še en bivak na 7800 m, brez šotorov. Tomaž je bil trdno odločen, da bo naslednji dan premagal 350 m višinske razlike in dosegel vrh.

◆ torek, 2. november

Noč, preživeta v snežni luknji, ga je zelo izmučila. Sredi noči je celo sporočil v bazo, da se v snežnem bivaku duši. Vendar ni bilo nič resnega, ko je nekoliko odprl spalno vrečo, je lažje zadihal. Na Japonskem grebenu je pihal močan veter tibetanec, tudi temperatura se je zelo znižala. Postavljen je bil pred dejstvo; ali sestop ali še eno noč preživeti v snežnem bivaku na 8000 m nadmorske višine, brez šotorov. Odločil se je za sestop. Na višini 7800 m je našel šotore češke odprave, ki so bili za silo opremljeni z najnujnejšimi potrebščinami.

◆ sreda, 2. november

Humar se je počasi spustil na višino 5600 m, do tako imenovanega tabora 1. Tu sta ga sprejela Cene Berčič in Tomo Drošč. Skupaj so čakali na helikopter, ki jih je naslednji dan pripeljal v bazni tabor.

OCENE VZPONA

Humar je dosegel fantastičen cilj. To je potrdil tudi Južnotirolec Messner. Zadnje dni je prišla novica iz Francije, da je Humar ponovno nominiran za zlati cepin, "Piolet D'or".

Vrh ni bil pomemben, pomembno je bilo življenje. Tomaža moramo ceniti tudi zato, ker se je pod vrhom obrnil. Mnogi tega niso naredili in za vedno ostali na gori.

Humar v steni ni bil sam. Z njim je dihal cel svet. V težkih trenutkih so mu po radijski zvezi predvajali Adi ja Smolar ja. Najbolj pa so mu pomagale spodbude, ki so jih ljudje s celega sveta pošiljali v bazni tabor po elektronski pošti in so mu jih potem brali po radijski zvezi. Tega nikakor ne moremo primerjati z razmerami, izpred petnaest leti, ko štirinaest dni niso vedeli, ali se je

odprava srečno vrnila v dolino.

Tehnika pa ne bi pomagala nič, če ne bi bil Humar odlično kondicijsko in strokovno podkovan. Njegova najboljša lastnost je izredna sposobnost koncentracije. Le tako se lahko osredotoči na plezanje.

Nas Slovence je lahko sram, da Humarja nismo sprejeli doma z večjim navdušenjem. Zaslužil si je vsaj tak sprejem kot slovenska nogometna reprezentanca po tekmi v Kijevu!

ALI VESTE

- ◆ da je bil nahrbtnik, ki ga je Humar nosil skora j ves čas plezanja, težak okoli 30 kg;
- ◆ da Humar v steno poleg plezalne opreme vedno vzame čeveljček sina Tomija, sliko svoje družine in križ na verižici;
- ◆ da se bo Tomaž od sedaj naprej ukvarjal z ribolovom (gotovo je samo šala);
- ◆ da je bila Humarjeva stran na internetu daleč najbolj obiskana stran. V dveh dneh jo je obiskalo več kot milijon in pol ljudi s celega sveta.

Luka

GREMO NA EURO 2000

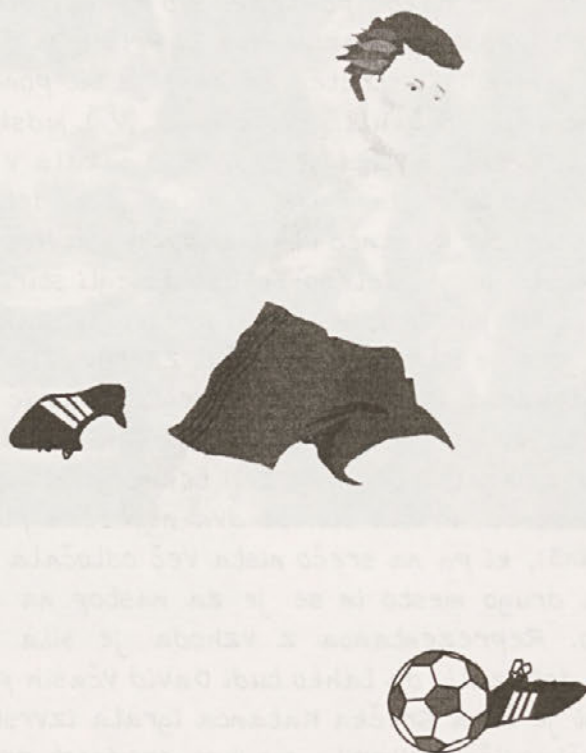
Slovenska nogometna reprezentanca se je prvič v svoji zgodovini uvrstila na evropsko prvenstvo, ki bo potekalo od 10. junija do 2. julija 2000 v Belgiji in na Nizozemskem. Fantastično. Enkratno. Neponovljivo. To je dejstvo, ki nam ga nihče več ne more odvzeti. Naši nogometaši so končno postali ponos naroda. Uvrstitev reprezentance na evropsko prvenstvo in nastop NK Maribor v Ligi prvakov sta postavila Slovenijo tudi na nogometni zemljevid sveta. Če so nam drugi očitali, da smo Slovenci samo za individualne športne panoge, so to jesen spoznali, da se lahko povzpnejo visoko tudi v kolektivnih športih, še posebej v nogometu. Naši fantje so pokazali in dokazali Evropi in celemu svetu, da se tudi na sončni strani Alp igra odličen nogomet. Toda potrebno se je truditi, delati imeti znanje, voljo, kanček sreče in seveda zveste navijače. Slovenija je z uvrstitvijo na nogometno prvenstvo Stare celine dokazala, da vse to ima. Nogometaši so tudi dobra promocija naše države in Evropa nas bo tako poznala tudi po nogometu.

In kako je Slovenija sploh prišla do evropskega prvenstva? Vsekakor z veliko napori, toda več kot zasluženo. Prelomni trenutek se je zgodil 3. julija 1998 med svetovnim prvenstvom v Franciji. Takrat je vodstvo Nogometne zveze Slovenije za novega selektorja izbrane vrste določilo Srečka Katanec. Poleg Braneta Oblaka, Danila Popivode, Marka Elsnerja in danes Zlatka Zahoviča, je Srečko Katanec eden najboljših slovenskih nogometašev vseh časov. Ognjeni krst novega selektorja se je zgodil 6. septembra 1998, ko je slovenska reprezentanca gostovala v Atenah. Naši so takoj pokazali svoj pravi obraz in z zadetkoma Zlatka Zahoviča iztržili neodločen rezultat 2:2. Prišel je dokaj nesrečen poraz proti Norveški v Ljubljani z 1:2, strelec za naše je bil ponovno Zahovič. Že čez štiri dni pa so zeleno-beli dočakali prvo zmago. V Ljudskem vrtu je z golom Udoviča padla Latvija. Četrta tekma je Slovenijo čakala v Tbilisiju. Čeprav so bili naši boljši se je tekma končala z 1:1. V polno je zadel Knavs. Kljub dobrim igram in rezultatom, selektor Katanec ni bil zadovoljen. Hotel je zmagovati, tudi za ceno poraza. Splačalo se je! Zeleno-beli so dosegli štiri zaporedne zmage in prišli pred vrata raja. V juniju so v gosteh premagali tako Latvijce (2:1), kot Albance (1:0). Vse tri gole je za Slovenijo zabil ZZ Top (Zlatko Zahovič). Avgusta so naši pometli še z Albanci z 2:0. Gola sta dosegla Zahovič in Osterc. Odločilna tekma za drugo mesto pa je bila proti Gruziji. Slovenija je z zadetkoma Ačimoviča in Zahoviča zmagala, toda na tej tekmi je bil zaradi protestiranja izključen selektor Katanec. Prišla sta še dva nesrečna poraza proti Norveški (0:4) in proti Grčiji (0:3), ki pa na srečo nista več odločala o ničemer. Slovenija je v skupini zasedla drugo mesto in se je za nastop na evropskem prvenstvu pomerila z Ukrajinco. Reprezentanca z vzhoda je bila velik favorit, toda Slovenci so še enkrat dokazali, da lahko tudi David včasih premaga Goljata. Na prvi tekmi v Ljubljani je četa Srečka Katanec igrala izvrstno in si z izjemnima goloma Zahoviča in Ačimoviča priborila majhno prednost pred povratno tekmo v

Kijevu. 17. november 1999 pa bo za vedno z zlatimi črkami vpisan v slovensko zgodovino. Zeleno-beli so si z golom Mirana Pavlina priborili tako željen nastop na evropskem prvenstvu. Ukrajinco so nadigrali v vseh pogledih, čeprav so naši fantje v ukrajinski prestolnici igrali po snegu z belo žogo. Neverjetno, ampak resnično. Slovenija je daleč na jveč je presenečenje kvalifikacij in najmanjša država, ki je kadarkoli igrala na evropskem prvenstvu. Jasno je, da smo na jvečji 'outsiderji' med reprezentancami Nizozemske, Belgije, Španije, Francije, Nemčije, Italije, Anglije, Češke, Jugoslavije, Portugalske, Romunije, Norveške, Švedske, Danske in Turčije, toda sposobni smo pripraviti še eno presenečenje. O tem ni nobenega dvoma! Po drugi strani pa sploh ni pomembno kateri si na prvenstvu, pomembne jše se je tja uvrstiti. In to je našim uspelo!

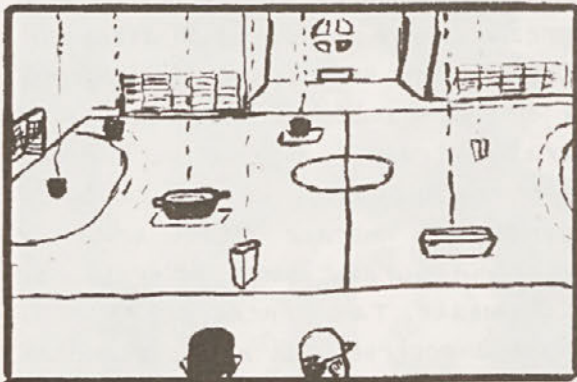
Evropsko prvenstvo pa lahko predstavimo tudi na malo drugačnih načinov. V prvi vrsti je to najelitnejše evropsko nogometno tekmovanje v najbolj priljubljeni športni igri na zemeljski obli. To je praktično svetovno prvenstvo brez Brazilije in Argentine. Če ste ljubitelj opere je to kot nastop v Sydney Opera House ali pa v pariški Opera de La Bastille. EP lahko primerjamo tudi z nastopom v finalu lige NBA, ali po teniško, v finalu londonskega Wimbledona. Če ste filmski gledalec, boste nastop na EP-ju, razumel kot nominacijo za oskarje. Ljubiteljem glasbe je evropsko prvenstvo primerljivo nastopu skupine The Beatles v šestdesetih letih. Sodelovanje na EP-ju je za gledališke igralce kot glavna vloga v Shakespearovem Hamletu. Navsezadnje pa je nogometno prvenstvo Stare celine festival vseh narodov in zблиževanje vseh evropskih kultur.

Peter

Olimpijski bazen

Domèn Fuc̃ku 1.A

EKSKURZIJA V GRČIJO – ENKRATNO DOŽIVETJE!

V torek, 2. novembra, smo se dijaki drugega letnika že navsezgodaj odpravili na dolgo pot proti Grčiji. Čakala nas je naporna vožnja vzdolž celega italijanskega škornja do Barija, kamor smo prispeli šele zvečer. Vkrcali smo se na ladjo, na kateri so večino populacije potnikov predstavljali prašiči, purani, ovce in mi – ŠGV-jevci. Pa vendar jo bodo nekateri ohranili v nepozabnem romantičnem spominu.

Naslednji dan smo spet preživelili večinoma na avtobusu. Ustavili smo se v Ioanini in Meteori, kjer smo si ogledali t.i. samostane v zraku. Atrakcija ogleda smo bile (za spremembo) punce, ki smo za ogled samostanov morale obleči krila. V večernih urah smo prispeli do Kalambake. Tam so nekateri naši vrli fantje poskrbeli za nekoliko grenak priokus ekskurzije, ki pa je bil še dolgo vzrok marsikaterega smeha. Tudi punce smo prišle na svoj račun, saj smo ugotovile, da grški fantje sploh niso slabi.

V četrtek smo po ovinkih, v primerjavi s katerimi so Rebrnice mala malica, mimo Delfov (Piti je na žalost ni bilo na spregled) pripotovali v večno mesto Atene. Ogled antičnih zakladov – v petek – nas je popolnoma prevzel, tako da smo malo pozabili na razočaranje

nad mestom samim. V večernih urah smo šli v Plako, kjer smo se ogreli (posebno pa še naši profesorici) ob pristni grški glasbi.

Po naporni noči (kot vse ostale) je sledila vožnja prekorintskega prekopa do Epidavrosa in ogled znamenitega gledališča. Tam smo uprizorili neka j grških del – pesmi, tragedije, komedijo, seveda pa smo se morali tudi prepričati, ali se padec kovanca na kamen res sliši v zadnji vrsto.

Sledil je ogled Miken ter slastno "self-made" kosilo. Prenočili smo v Šparti, kjer smo si naslednje jutro ogledali arheološki muzej, nato pa se spet

podali na pot. Kljub dežju si je neka j di(v)jakov privoščilo nočno kopanje – z očali, ki so bila kasne je verjetno prijeten obed kakšnemu morskemu psu.

Vkrcaje na ladjo je bilo pravo preverjanje živčne vzdržljivosti, a vse se je srečno izteklo. Nad to ladjo nismo imeli pripomb, višek ponudbe pa je bila pizzerija, ki je dostavljala tudi na "dom". Nekateri so močno občutili guncanje pod nogami, a pomagali so jim sami "vrhunski strokovnjaki" na področju medicine, tako da so si kmalu opomogli.

Priplutje v Benetke je nekatere zelo osrečilo, saj je napovedovalo skorajšnji prihod domov, večini pa se je, ob misli na razhod po tolikih skupnih bojih" v Grčiji, razpoloženje iz minute v minuto slabšalo.

Po kratkem ogledu Benetk se je ta usodni trenutek vedno bolj približeval in na vrtojbi so že privrele prve solzice slovesa. Najbolj vztrajni smo jih poskušali utopiti pri Marjanci, a dejstva, da nas je naslednje jutro čakala šola, tudi tam nismo mogli spremeniti.

Urška

PISMA MIKLAVŽU

Med opravljanjem službe poklicnega firbca sem naletela na nekatera, še neodposlana pisma sv. Miklavžu. Kaj mislite, da mu pišejo naši dijakii? (Vsaka podobnost imen z resničnimi avtorji je zgolj naključna.)

Ži jo, nono Miklavži!

Ker sem bil letos priden, mi lahko prineseš še kaj drugega poleg palice. Psa nisem vlekel za rep, mami nisem zamenjal sladkorja s soljo in očetu nisem skrtil ključev od avta. No, sem ti rekel, da sem bil priden. Za v ponedeljek se torej zmeniva, da mi prineseš: eno pištolco, sabljo in petarde, dosti čokolade in sladkorne pene. Vse mi pusti pod oknom ob treh ponoči. Ne pozabi pa še na barvni sprej, da bom lahko psa prebarval, peno, da bom sestro namazal, laserček, da bom v profesorico svetil in palico za 'ta stare'. Zmenjeno?

Tvoj oboževalec Marko

Dragi Miklavži!

Ker sam veš, da nikoli ne zahtevam veliko, mi letos, prosim, prinesi malo manj. Prinesi mi, no ja, pripelji: en velik bazen, dvojne sanke (ene za rezervo), enega velikega medvedka, kapo, rokavice, motor (lahko tudi vespa), en avto (zadovoljna bom že z Audi TT), helikopter (veš kako, pot do šole je dolga ...), nov daljnogled, pet modrih kemikov, novo belilo, dobro radirko, slastno čokolado.

V redu, Miklavž, to je vse. Iz leta v leto postajam skromnejša, kajne?

Tvoja najljubša obdarovanka Ana

Dragi Miklavži!

Če si res Miklavž, potem pa itak veš, kaj si želim.

PS: Pa sem te!

Urška

Živjo Miklavži!

Jaz imam veliko želja, a kaj ko so vse neuresničljive!

Šolski pesimist

Dragi sv. Miklavž,

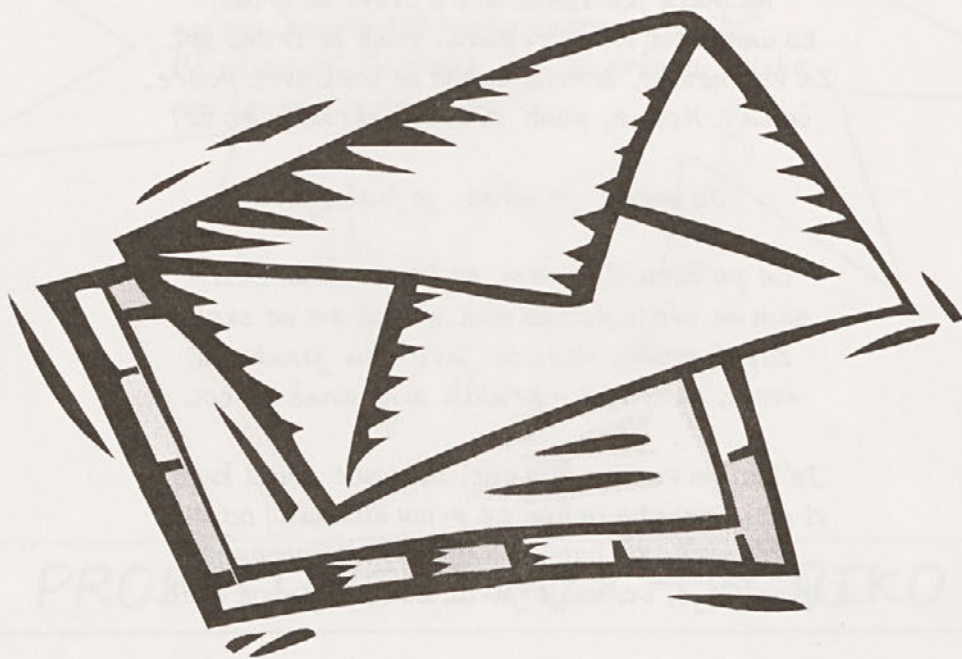
mojih želja je veliko. Rada imam, ko mi kdo zapoje pesmico, za kakšen praznik ali pa kar tako. Moja strast v prostem času so puzzli. Najraje jem agrume in Gavrilovič jetrno pašteto. Želim si, da bi lahko videla, kaj se dogaja v gledališču za odrom in da bi lahko enkrat dirigirala orkestru. Rada bi tudi povečala svojo knjižnico in potovala po svetu. Mobilni telefon bi tudi prišel prav

(čeprav obstaja jo določene omejitve ...). Dve najbolj hecni želji pa sta: iti v kino in gledati kakšen dober film in pojesti veliikkooo kremšnito. Lepo te pozdravljam in objubljam, da bom pridna.

Barbara

Kdo bi si mislil, kaj? Če ste bili pridni in ste pravočasno pisali našemu dobrotniku, potem vaši peharji (ali kar ste mu pač nastavili) niso ostali prazni. Mene pa res zanima, koliko leskovih šib so morali parklji urezati za naše radožive dijake, da o profesorjih niti ne govorimo!!

Katarina

DVAJSET ŠUSOV

V ognju 'mam železja dost', ker hočem stor ostat'
in zato kar dva jset šusov j'st 'mam naenkrat.
Vendar moti se, kdor misli, da težko mi gre,
me vsak cvek vesel' ga dela in mi lušt' n je.

Prvega s'm j'st pr' matematiku dobiu,
sam' zato, ker s'm na lotu čist' use zgubil,
drugega pa Stanko mi je kar tako zabil,
ker pred naukom sem v parku en špinel skadil.

Jo jmene, jo jmene, je jhata ja...

Se anglarca v kratkem krilcu prou čist' fa jn mi zdi
in ko smrekco mi zabi je, se mi v fris sme ji.
Son ja upa, da v Ital' ji vedno bom doma
in za jezik črnosrajčnih vsak rad glavo da.

Mi Matejka vsako uro s cveki že grozi,
ko umetnost nam predava, vsak že trdno spi.
Za vse neume, brevis, lunge se lohk svet podre,
špila j, Hodak, pust' ocene, enkrat bomo že.

Jo jmene, jo jmene, je jhata ja...

Če po žuru slab sem, mi Bojanca že teži,
sam na svojo postlo misl'm, šus me ne skrbi.
Zupet pravi, »Kdo se javi?« pa junaka ni,
»veni, vidi, vici,« praviš, a ne znaš za tri.

Js't učim vas za žulene, da wste znali žvet,
vi pa plonkate in hoč'te prow nič man j od pet.
Draga Suzi, tuo ji fant je zna jo potrpet,
spančka jo, se noč jo javit, status jim je svet.

Jo jmene, jo jmene, je jhata ja...

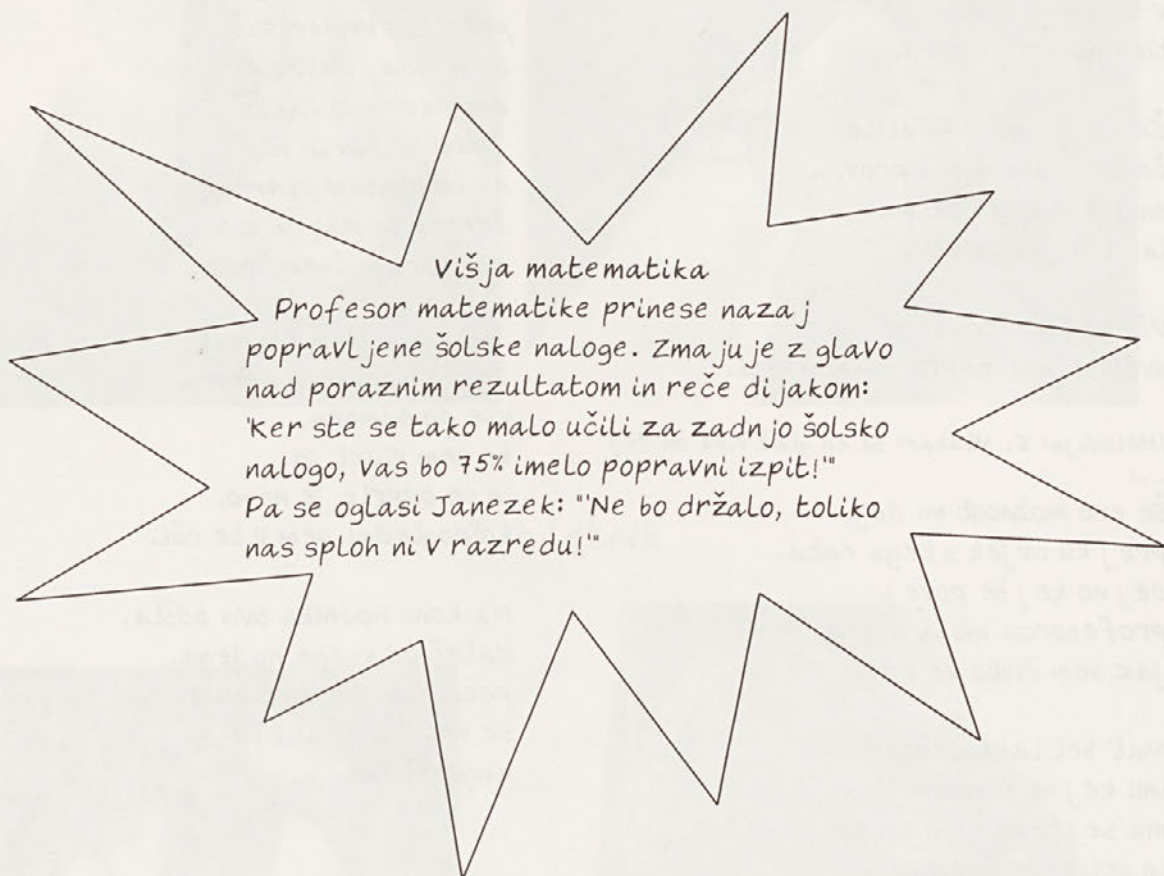
Pakti, zveze in pogodbe, dragi naš Gospod,
so nam znane in prestane, mira od nikod.
Ka j na j, Kralj, zato storimo, da bi svet obstal,
če profesor jem grozimo, nam potem je žal.

Morate pa se zavedat', parkelj ni lohk vsak,
samo tisti, ki razgraja, pravi je di(V)jak.
Ja, to žalostna je štorja, tak dijaški lajf,
da ne bomo več težili, stisni' mo na žla jf!

Jojmene, jojmene, je jhata ja...

di jaki 4. letnika

PROFESORSKI MIX – BOPIKO

REF.:

Pozimi pada sneg,
polet' so velike suše,
od nekda j davnu že
zmanjava jo kakuši.

Taku je blu in bo,
na istem smo planeti,
čeprov se včasih zdi,
da v drugačnem sveti.

(Melodija: I. Mlakar: Pred več kot dve jsto ljeti ...)

Pred davnimi da časi,
nam štor ja govori,
v šolo smo hodili
tud' mi profesor ji.

Če ke j nam je sfalilo,
če ke j nam ni blu prov,
smo glave dol sklonili
in jezni šli domov.

Včera j mi, danes vi,
svet se kar napre j okrog vrti.

(Melodija: I. Mlakar: Še en glaž vina mi de j ...)

Še eno možnost mi de j,
pre j ku cvjek s tega rata,
de j no ke j še pove j,
profesorca moja zlata,
jaz sem čisto že fre j.

Mal' bel lahku vprašan je
inu ke j mi pomage j,
ma se j tega v knjigi sploh ne j,
in cel razred tu ve j,
da mene včere j ne j blu.

REF:

Pozimi pada sneg,
polet' so velike suše,
od nekda j davnu že
zmankava jo kakuši.
Taku je blu in bo,
na istem smo planeti,
če prov se včasih zdi,
da v drugačnem sveti.

(Melodija: O sole mio)

K je si moj plonk,

kam sem te dal?
Sem zate celo
jaz noč garal ...
Brez tebe jaz sem,
kot da sem gol,
brez tebe jaz grem
lohk' kar domov.

REF.

Pozimi pada sneg,
polet' so velike suše,
od nekda j davnu že
zmankava jo kakuši.
Taku je blu in bo,
na istem smo planeti,
če prov se včasih zdi,
da v drugačnem sveti.

(Melodija: Mala terasa)

Je šola zame bla mora
vse do odmora,
ko sem videl jo
in se odprlo je nebo,
ko pogledal sem v te oči.

Na konc hodnika sva odšla,
daleč od vsega hudega,
pozabila, da med na ju dva
se vrinila kmalu bo
angleščina.

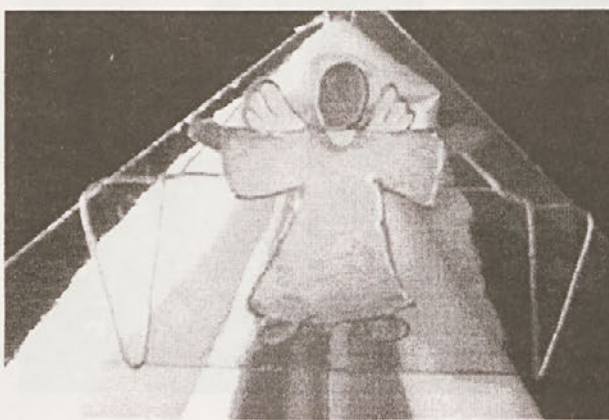
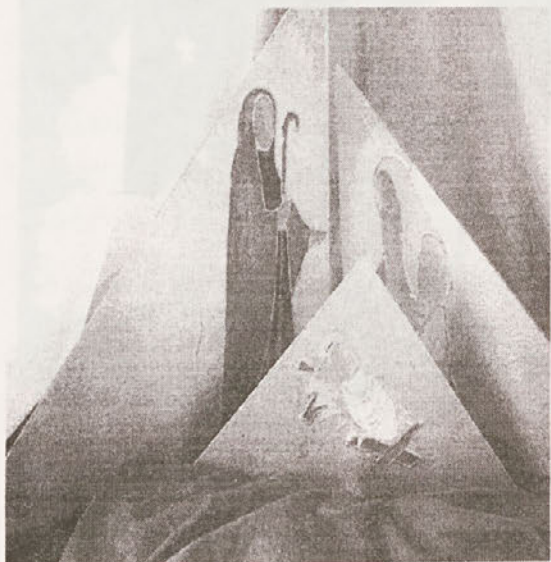
REF:

Pozimi pada sneg,
polet' so velike suše,
od nekde j davnu že
zmankava jo kakuši.
Taku je blu in bo,
na istem smo planeti,
če prov se včasih zdi,
da v drugačnem sveti.

BOŽIČNA FOTOREPORTAŽA

1. a Letnik

2. b Letnik

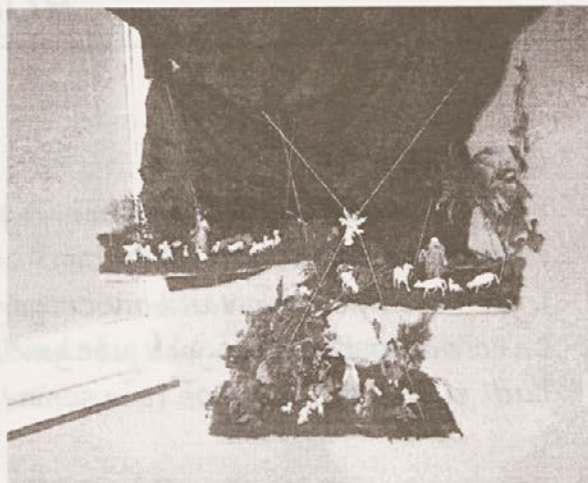
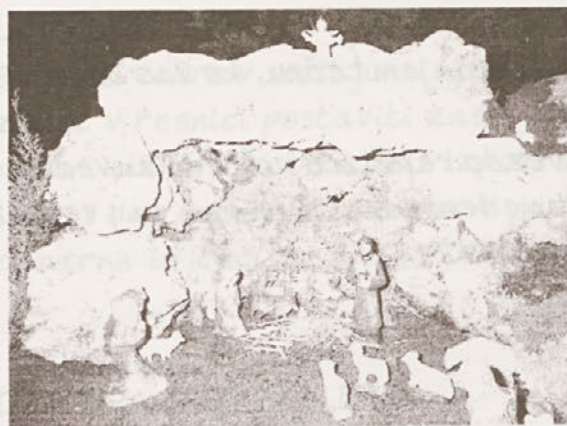
3. Letnik

1. b Letnik

In seveda skupne jaslice v
šolski veži:

AL jaž

HOROSKOP

OVEN/OVCA

Planeti vam bodo močno ponagajali v naslednjem tednu, ko vas bo neverjetno zbadalo v kopita.

Ljubezen: Venera vas bo v trigonu z zvezdo repatico pošteno zavedla, tako da boste svojega ljubega/ljubo zmedeno iskali. Ampak saj veste: tudi slepa ovc... kokoš (sčasoma) zrno na jde.

BIK/KRAVA

Če vam kdo pomaha z rdečo zastavo pred gobcem ga pustite pri miru, kajti Mars se je zarotil proti vašim sovražnikom.

Ljubezen: vaša bikovska milina in sveži vonj bosta cel januar privabljala številne snubce, a vi boste gledali le za enim oziroma za eno.

Zdravje: vsakodnevna telovadba bo odpravila naraščajoč podbradek.

DVOJČEK/DVOJČICA

Blagodejni vpliv Lune vas bo spremljal ves januar in vam mešal glavo ravno zdaj, ko ste se malce umirili. V šoli vam gre kljub temu zadnje čase odlično, predvsem po zaslugi vaše dvojne narave, saj se profesorjem kažete v najlepši luči, šele za njihovim hrbtom odvržete jančjo kožo.

Zdravje: rahlo vas tržejo sklepi; kmalu bo sneg.

Denar: suša!

RAK/RAKOVICA

Merkur, zasidran v mlakuži vas sicer ne bo ščitil pred nevarnimi vplivi profesorjev, rojenih v mesecih M-IL-M-O (latinščina, 2. leto), a vaše zdravje bo cvetelo. Bodite pozorni na zgodovino, kajti obeta jo se težki časi.

Ljubezen: Škorpijon/ka vas bo zasledoval/a s svojimi zaljubljenimi pogledi, ki pa jih boste spregledali zaradi buljenja v zvezke.

Denar: Kupite podnujno srečko za spomladanski 3x3! Ne boste zadeli, a vredno je poskusiti.

LEV/LEVINJA

Bojeviti Mars v sožitju ali simbiozi s Hefajstom bo dokazal, kako se znate v resnici postaviti zase. Ogenj bo kar bruhal iz vas. Ljubezen: plašni bik/krava vam želi izpovedati ljubezen, a v vaši navzočnosti izgubi dar mukanja. Denar: V naslednjem letu vas čaka bogata denarna injekcija: JACKPOT!!!!!!!

DEVICA/DEVIČNIK

Krotite malce svoje napade besa, četudi vam Veliki in Mali voz prišepetujeta jezne besede! Amorjeve puščice boste čutili le v obliki išijasa, kajti zadnje čase niste prav nič ljubezensko razpoloženi. Denar: 17.1. - dan vam bo polepšalo nenadno nakazilo na bančni knjižici v vrednosti 4.500.000,00 sit, na žalost pa vas bodo obvestili, da je bila pomota, še preden vam bo uspelo karkoli kupiti. Žal ...

TEHTNICA/TEHTALEC

Zdrav je: v petek prihodnji teden boste padli z zibajočega se stola pri uri geografije. Nastala bo neprijetna modrica na zadnji plati. (Nasvet: pretehtajte vašo ljubezen do zibanja). Ljubezen: oblačno z občasnimi padavinami. Denar: občasni dohodki z oblačnimi obrestmi.

ŠKORPIJON/ŠKORPIJONKA

Zelo veseli boste, ko boste mislili da ste s svojim šarmom in lepoto prepričali devico/devičnika na zmenek. V resnici pa se je le-ta ustrašil/a vašega bojevitega konca (zadnjega). Zdrav je: Zastrupili se boste. Denar: 3.12. vas bo po »častenju« pijač Pri Marjanci pozdravil bankrot. Živelo novo leto!!

STRELEC/STRELKA

V torek se boste na hodniku zaleteli v osebo, ki vam bo spremenila življenje (na boljše, na slabše - kdo ve?).

Ljubezen: ker ste ponavadi vi v službi Afrodite in pošiljate puščice okoli, jih seveda v svojem zadku ne čutite.

Denar: do poroke se bo vse 'porihtalo' (star Ljudski pregovor).

KOZOROG/KOZA

Vaš planet Saturn vam bo pripravil neprijetno presenečenje; ravno ko boste ponavljali besede Ljubezni, boste videli Ljub-ov-ega v naročju drugega. Seveda boste pobesneli (priporočamo persen - zdravju neškodljivo). Zdravje: rogobol.

Denar: Zaslužili boste ogromno denarja, a ga boste, kot vedno, takoj zafrčkali.

RIBA/RIBIČ

Hodivši v šolo, boste zadeli drevo. Jupiter vam bo v korporacijah z mesečevimi Lunami podaril veliko Lepih (ne)pozabnih trenutkov po novoletnih praznikih. Ljubezen: razdvojeni ste med postavnim/-o rakom/rakovico in pohlevnim/-o Levom/Levinjo.

Zdravje: križ, jetika, ledvice, putika, revma, rezalica, slabšanje vida, naglušnost, sivljenje las, senilnost, skleroza, mašenje žil, srčni infarkti, pogoste pljučnice, prebavne motnje, 'švohotnost', izpadanje zob, migrene, ..., vendar ste lahko srečni, kajti izognili se boste običajnemu zimskemu prehladu.

Butasti vrani

Dve butasti vrani sedita na veji in se dolgočasita. Mimo se pripelje reaktivec in prva ga občuduje:

- Uau, pogledj kako je hiter!

Druga ji ne ostane dolžna in jo hitro zavrne:

- Tudi ti bi bila tako hitra, če bi ti rit gorela!

DOGAJA SE:

- ..., da si dijakin je ŠGV med odmorom požvižgava jo melodi jo Joea Cocker ja v upanju, da se dijaki zopet ne bodo mogli upreti taktom n jegove znamenite pesmi.

PS: Joe Cocker: You can leave your hat on

- ..., da uboga profesorica v znamenitem tretjem Letniku pri geografiji nima koga vprašati, saj se dijaki ali zelo lepo opravičijo ali še bolj enostavno, kar zmanjka jo.
- ..., da fazan sam stoji pred praznim nasprotnikovim golom in dobi 'čisto' (nogometni žargon) poda jo. Pri tem neugnani podmladek šolske ekipe žogo zgreši samo za kake pol metra, zato požrtvovalno poskuša gol zadeti kar z lastno glavo. (Ni kaj, šola je polna nogometnih talentov!).
- ..., da so ubogi dijaki so na ŠGV kaznovani za čisto vsako malenkost. Pri tem pa profesorji v tretjem Letniku vztrajno uničujejo šolski inventar (beri: stol), ne da bi jim sploh kdo kaj rekel. Ne, celo več, krivi so seveda nedolžni dijaki ...
- ..., da je gospod ravnatelj zadnje čase tako preobremenjen, da se je celo briti pozabil. Revež – saj si vendar zasluži kaj dopusta! (Po možnosti proti koncu konference, ko so šolske iz fizike prav zares odveč!).
- ..., da se dijakinja na šolskem plesu odpravi na WC, pri tem pa, revica, v prostoru, polnem ogledal, pade v nezavest. (Pogledu nase se prav zares ne more izogniti!)
- ..., da profesor matematike potrte dijake vpraša: »V čem je problem?« Oh, profesor, ko bi vi vedeli ...
- ..., da se v ponedeljek po vsedijaškem plesu nekateri dijaki (beri: večina) sploh ne spomni jo (ali pa se noče jo spomniti?), kaj so na plesu počeli.
- ..., da dijak vestno izmoli Angel Gospodov, na koncu, ko pa vsi čaka jo na Slavo, dijak reče: »Sem pa mislil, da veste, da je konec!«
- ..., da so na ŠGV prepovedani mobiteli, ker lahko dijaki za klicanje uporabljajo telefonsko govornico. No, na naš račun Telekom ne bo veliko zaslužil, saj govornica tako ali tako ne dela ...
- ..., da se dijaki ŠGV zadnje čase močno čudijo. Po zadnji konferenci razrednik zahteva opravičilo za dve minuti zamude.

PS: Kaj pa, če je gneča na WC-ju? Kdo na j podpiše opravičilo, školjka?

- ..., da se 'domski' ob prijazni ponudbi sošolke, da mu odstopi pol sendviča, zna jde in reče: » Ma prinesi tako rajši v petek, takrat nimamo nič mesnega!«
- ..., da se urni dijak iz prve klopi trudi skokoma potegniti vrvico od platna (ki ga rabimo za grafoskop, o.p.), pri tem pa njegov pristanek ni ravno nežen, nasprotno, čutiti je celo majan je temeljev. Njegov sošolec, ki vrvico lahko povleče z usti, le skomigne z rameni in reče: »Ah, ga bo že Vinko dobil!«

PRI KEMIJI

Učiteljica vpraša: "Naštejte nekaj polimerov!"
Učenci pa: "PVC, poliamidklorid, poliester..."
Nato pa spet učiteljica vpraša:
"Kateri so pa na jnevarnejši?"
Učenci: "policisti!"

Feferon po madžarsko:
Jedeš-peče-sereš-peče

Okvara

V avtu so se peljali kemik, električar in programer. Pa se jim pokvari avto. Električar je predlagal na j mu zamenjajo motor. Kemiku se je zdelo, da je treba zamenjati sklopko. Računalničar pa je rekel:
"Zaprte vsa okna, pojdite ven, potem pojdite spet noter in odprite okna."

Rumena reka

Janezek vpraša učiteljico med poukom zemljepisa, če lahko gre na stranišče. Učiteljica pa mu zastavi še eno vprašanje:
"Ali veš, kje je Rumena reka?"
Janezek neka j časa premišlu je, nato pa obupano izusti: "Pod mojim stolom..."

ISKRE SO USTVARJALI

Uredniški odbor

Luka Boltar
Mojca Mihelj
Aljaž Plesničar
Polona Puc

Mentorica

Prof. Tatjana Božič

Lektor

Prof. Bojana Pižent Kompara
Prof. Tatjana Božič

Naslovna stran in računalniško oblikovanje
Mojca Mihelj in Aljaž Plesničar

Prispevki

Domen Fučka, 1.a Letnik
Veronika Rupnik, 1.b Letnik
Andrej Černigoj, 2.a Letnik
Urška Makovec, 2.a Letnik
Luka Boltar, 3.Letnik
Jana Humar, 3. Letnik
Peter Maraž, 3.Letnik
Mojca Mihelj, 3.Letnik
Aljaž Plesničar, 3.Letnik
Polona Puc, 3.Letnik
Katarina Štrancar, 3.Letnik
Vanja Trkman, 3.Letnik
Sabina Ergaver, 4.Letnik
dijaki 4.Letnika
profesorji

Tisk

Papirna galanterija Stojan Širok s.p., Ajdovščina

Naklada

350 izvodov

Vipava, januar 2000

37.014.77

~~Šolsko glasilo~~

ISKRE

Iskre : glasilo Škofijske gi
inv.št:K /

17210

~~Šolsko glasilo~~

Semenišče Vipava

17210